

Rada
Evropské unie

Brusel 26. září 2022
(OR. en)

12830/22

FIN 968
GAF 18

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	25. září 2022
Příjemce:	Generální sekretariát Rady
Č. dok. Komise:	COM(2022) 482 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU 33. výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie a boji proti podvodům – 2021

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 482 final.

Příloha: COM(2022) 482 final

V Bruselu dne 23.9.2022
COM(2022) 482 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

33. výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie a boji proti podvodům – 2021

{SWD(2022) 302 final} - {SWD(2022) 303 final} - {SWD(2022) 304 final} -
{SWD(2022) 305 final} - {SWD(2022) 306 final} - {SWD(2022) 307 final}

Obsah

1.	Introduction.....	5
1.1.	Key concepts.....	5
1.2.	The EU's financial interests in 2021.....	6
2.	Highlights of 2021	8
2.1.	Key acts adopted.....	8
2.2.	Jurisprudence on PIF matters.....	9
3.	The EU Anti-fraud architecture	10
3.1.	European level	11
3.1.1.	European Parliament	11
3.1.2.	Council.....	11
3.1.3.	European Commission	12
3.1.4.	European Anti-Fraud Office (OLAF)	13
3.1.5.	European Public Prosecutor's Office (EPPO).....	13
3.1.6.	European Court of Auditors (ECA)	14
3.1.7.	Eurojust.....	15
3.1.8.	Europol.....	15
3.2.	Member State level	16
3.2.1.	Anti-fraud Coordination Services (AFCOS).....	16
3.2.2.	National Anti-Fraud Strategies (NAFS).....	16
3.2.3.	Implementation of the 2020 recommendations by the Member States	17
4.	Anti-fraud cooperation.....	19
4.1.	International cooperation	19
4.1.1.	Cooperation with non-EU countries and mutual assistance and anti-fraud provisions in international agreements.....	19
4.1.2.	United Nations Convention against Corruption CoSP9 and EU sponsored resolutions.....	20
4.1.3.	Fight against illicit trade in tobacco products	20
4.2.	Cooperation between the EU and Member States.....	21
4.2.1.	Activities of the Advisory Committee for the Coordination of Fraud Prevention (COCOLAF)	21
4.2.2.	The EU's anti-fraud programme	21
4.2.3.	Cooperation in the area of revenue	22
4.2.3.1.	The customs programme	22
4.2.3.2.	The Fiscalis programme.....	23
4.2.3.3.	Joint customs operations (JCOs).....	23
5.	key measures for the protection of the EU's financial interests and the fight against fraud.....	25
5.1.	Transposition of the PIF Directive.....	25
5.2.	Anti-money laundering	25
5.3.	Recovery and Resilience Facility.....	26
5.4.	Protection of whistle-blowers	28
5.5.	The Rule of Law toolbox	28
5.5.1.	Rule of law report – main findings and highlights in relation to the protection of the EU's financial interests	28

5.5.2.	Progress in the implementation of the EU regulation on a general regime of conditionality for the protection of the EU budget.....	29
5.6.	Anti-corruption policy	29
6.	The results of control activities	30
6.1.	Data sources and methodology	30
6.2.	Revenue	31
6.2.1.	VAT fraud.....	32
6.2.2.	Traditional own resources	32
6.3.	Expenditure.....	34
6.3.1.	Shared management	35
6.3.2.	Indirect management.....	39
6.3.3.	Direct management	39
7.	Outlook for 2022, Conclusions and Recommendations	40
7.1.	The EU anti-fraud area.....	40
7.2.	Transparency, fraud risk management and digitalisation of the fight against fraud	41

SHRNUTÍ

Pandemie COVID-19 přinesla nové výzvy, na které EU reagovala rychle, pružně a tím, že zavedla nové nástroje a mobilizovala zdroje. Se zavedením Nástroje pro oživení a odolnost (RRF) a prováděním národních plánů pro oživení a odolnost se výrazně posílila úloha vnitrostátních orgánů při zajišťování odpovídající úrovně ochrany finančních zájmů EU. Komise při posuzování národních plánů poskytla vnitrostátním orgánům podporu, přičemž se především zaměřila na návrh opatření na ochranu zdrojů Nástroje pro oživení a odolnost před podvodem, korupcí, střetem zájmů a dvojitým financováním.

Unijní i vnitrostátní subjekty pro boj proti podvodům zintenzivnily v průběhu roku 2021 svou spolupráci, a to jak v oblasti ochrany příjmů, tak výdajů EU. Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) zahájil svou činnost dne 1. června 2021. Operativní výsledky Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a úřadu EPPO prokazují, že orgány EU přinášejí ochraně finančních zájmů EU a boji proti podvodům přidanou hodnotu, jelikož především překonávají omezení vnitrostátních systémů při boji proti přeshraniční trestné činnosti.

V roce 2021 EU dokončila proces přijímání výdajových programů na období 2021–2027. Výkon mandátu Komisi, úřadu OLAF, Evropskému účetnímu dvoru a úřadu EPPO umožňují právní předpisy, které zároveň zajišťují, aby vnitrostátní orgány zavedly účinná opatření proti podvodům s ohledem na všechna zjištěná rizika. Program Unie pro boj proti podvodům jako jeden z těchto programů podporuje boj proti podvodům tím, že poskytuje granty na konkrétní iniciativy a umožňuje financování specializované platformy IT a nástrojů pro usnadnění výměny informací mezi členskými státy a EU.

Počet podvodů a nesrovnalostí oznámených příslušnými orgány EU a vnitrostátními orgány byl v roce 2021 v porovnání s rokem 2020 stabilní, přičemž související částky oznámené jako nesrovnalost v důsledku významných odhalení v omezeném počtu členských států vzrostly. Počet nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru oznámených v určitých oblastech výdajů je ve srovnání s předchozím programovým obdobím nízký. Tento pokles lze do určité míry vysvětlit např. zpožděním v provádění operačních programů, změnami v postupech pro oznamování a využíváním zjednodušeného vykazování nákladů.

Kromě opakujících se rizik zvýší provádění Nástroje pro oživení a odolnost v nadcházejících letech tlak na vnitrostátní správní orgány, které budou muset provést plány Nástroje pro oživení a odolnost a zároveň výdajové programy na období 2021–2027. V tomto ohledu budou muset prokázat odborné znalosti a kontrolu v oblasti různých způsobů řízení souvisejících s prováděním různých fondů.

EU usiluje o větší soudržnost a harmonizaci, díky nimž budou odstraněny potenciální nedostatky v obecné struktuře kontrol, kterých by mohli podvodníci využít. Hlavní zásady již byly stanoveny v právních předpisech EU, mohou však být ještě více posíleny. Členské státy by měly řešit problémy zjištěné v souvislosti s prováděním směrnice o ochraně finančních zájmů a usilovat o větší transparentnost, digitalizaci boje proti podvodům a neustálé posilování a rozvoj posuzování a řízení rizika podvodu. Komise předložila návrh na změnu finančního nařízení, jehož cílem je posílit činnost EU v těchto oblastech.

SEZNAM ZKRATEK

AFIS	Informační systém pro boj proti podvodům
AFCOS	Koordinační služba pro boj proti podvodům
CAFS	Strategie Komise proti podvodům
CoSP	Konference smluvních stran
GŘ	Generální ředitelství
EÚD	Evropský účetní dvůr
EDE	Systém včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů
EP	Evropský parlament
EPF	Evropský mírový nástroj
EPPO	Úřad evropského veřejného žalobce
Fondy ESI	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EUBAM	Mise EU pro pomoc na hranicích Moldavska a Ukrajiny
FCTC	Rámcová úmluva o kontrole tabáku
FDR	Míra odhalení podvodů
HFC	Hydrofluoruhlovodíky (zchlazené plyny)
IDR	Míra odhalení nesrovnalostí
IMS	Systém pro řízení nesrovnalostí
SVT	Společný vyšetřovací tým
VFR	Víceletý finanční rámec
NGEU	Evropský nástroj na podporu oživení
OFIS	Informační systém ekologického zemědělství
OLAF	Evropský úřad pro boj proti podvodům
PIF	Ochrana finančních zájmů
RRF	Nástroj pro oživení a odolnost
SCO	Zjednodušené vykazování nákladů
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
TVZ	Tradiční vlastní zdroje
UNCAC	Úmluva Organizace spojených národů proti korupci
DPH	Daň z přidané hodnoty
VOCU	Koordinační jednotky virtuálních operací
WCO	Světová celní organizace

1. ÚVOD

Odpovědnost za ochranu finančních zájmů EU a boj proti podvodům nesou společně EU a její členské státy. Orgány členských států EU spravují největší podíl výdajů EU a vybírají tradiční vlastní zdroje (TVZ). Komise na obě tyto oblasti dohlíží, stanoví standardy a ověřuje jejich dodržování. V souladu s čl. 325 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) má Komise ve spolupráci s členskými státy EU povinnost předložit Evropskému parlamentu a Radě výroční zprávu o opatřeních přijatých k boji proti podvodům a jiným protiprávním jednáním poškozujícím finanční zájmy EU (dále jen „zpráva PIF“¹). Pro rok 2021 splňují zmíněnou povinnost tato zpráva a připojené dokumenty.

Zpráva PIF za rok 2021 představuje:

- 1) přehled finančních zájmů EU, hlavních právních aktů přijatých na jejich ochranu a příslušné judikatury Soudního dvora;
- 2) nejdůležitější změny v oblasti boje proti podvodům v EU jako celku a v členských státech;
- 3) spolupráci v rámci boje proti podvodům;
- 4) hlavní oblasti, v nichž by měla být zajištěna důsledná a harmonizovaná ochrana finančních zájmů EU;
- 5) statistiky a údaje o podvodech a nesrovnalostech, jež mají dopad na rozpočet EU, a jejich analýzu;
- 6) výhled na rok 2022, závěry a doporučení.

1.1. Hlavní pojmy

Nejdůležitější pojmy používané ve zprávě PIF jsou shrnuty v *rámečku 1*.

Rámeček 1: Použitelné definice

Úplný popis **finančních zájmů EU** lze nalézt v **oddílu 1.2**.

Nesrovnalostí se rozumí jakékoli porušení ustanovení unijního nebo vnitrostátního právního předpisu týkajícího se jeho uplatňování, které vyplývá z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu a v důsledku kterého je nebo by mohl být poškozen rozpočet EU, a to buď snížením nebo ztrátou příjmů z vlastních zdrojů vybíraných přímo ve prospěch EU, nebo tím, že by byl z rozpočtu EU uhrazen neoprávněný výdaj².

¹ K této zprávě, označované také jako zpráva PIF podle francouzské zkratky pro *Protection des Intérêts Financiers*, je připojeno šest pracovních dokumentů útvarů Komise, které se týkají těchto záležitostí:

- a) statistické analýzy nesrovnalostí oznámených v oblasti vlastních zdrojů, přírodních zdrojů, politiky soudržnosti a předvstupní pomoci a přímých výdajů v roce 2020;
- b) opatření přijatých členskými státy na ochranu finančních zájmů EU v roce 2021;
- c) opatření přijatých v návaznosti na doporučení uvedená ve zprávě Komise o ochraně finančních zájmů EU – boji proti podvodům za rok 2020;
- d) provádění Programu Unie pro boj proti podvodům v roce 2021;
- e) systému včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů (EDES) – výbor uvedený v článku 143 finančního nařízení;
- f) dokumentu „Stav provádění akčního plánu Strategie Komise proti podvodům v červnu 2022“.

² Ustanovení čl. 1 odst. 2 nařízení Rady (ES, EURATOM) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 (Úř. věst. L 312, 23.12.1995, s. 1) a čl. 2 bodu 35 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

Na základě směrnice (EU) 2017/1371 (dále jen „směrnice PIF“) se **podvodem** rozumí jakýkoli úmyslné jednání nebo opomenutí poškozující finanční zájmy EU, včetně použití nebo předložení nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů nebo neposkytnutí informace v rozporu se zvláštní povinností nebo nesprávné použití finančních prostředků nebo výhod. Směrnice PIF také rozlišuje podvod ve vztahu k:

výdajům nesouvisejícím se zadáváním veřejných zakázek;
výdajům souvisejícím se zadáváním veřejných zakázek;
příjmům jiným než plynoucím z vlastních zdrojů založených na DPH;
příjmům plynoucím z vlastních zdrojů založených na DPH.

Odvětvové právní předpisy o podávání zpráv o nesrovnalostech v rámci sdíleného řízení zavádějí pojem **podezření z podvodu**, který je definován jako „nesrovnalost, jež zavádá podnět k zahájení správního nebo soudního řízení na vnitrostátní úrovni, které má určit, zda došlo k úmyslnému jednání a zejména zda došlo k podvodu“³.

Podvod je považován za **potvrzený podvod**, jakmile příslušný orgán přijme konečné rozhodnutí (soudní nebo správní), které určí, že došlo k úmyslnému jednání.

Rámeček 2 vysvětluje způsob používání pojmů **podezření z podvodu** a **potvrzený podvod** ve vztahu ke statistikám zveřejněným v této zprávě.

Korupci se rozumí zneužití pravomoci veřejného činitele za účelem získání osobního prospěchu poškozující finanční zájmy EU.

1.2. Finanční zájmy EU v roce 2021

Finanční zájmy EU zahrnují příjmy, výdaje a aktiva, na něž se vztahuje rozpočet EU a rozpočty orgánů, institucí a jiných subjektů EU a rozpočty, jež tyto orgány, instituce a subjekty řídí a nad nimiž vykonávají dohled⁴.

Příjmovou stránku rozpočtu tvoří tradiční vlastní zdroje (TVZ)⁵, daň z přidané hodnoty, vlastní zdroj z nerecyklovaných plastových obalových odpadů a určitý podíl hrubého národního důchodu členských států EU.

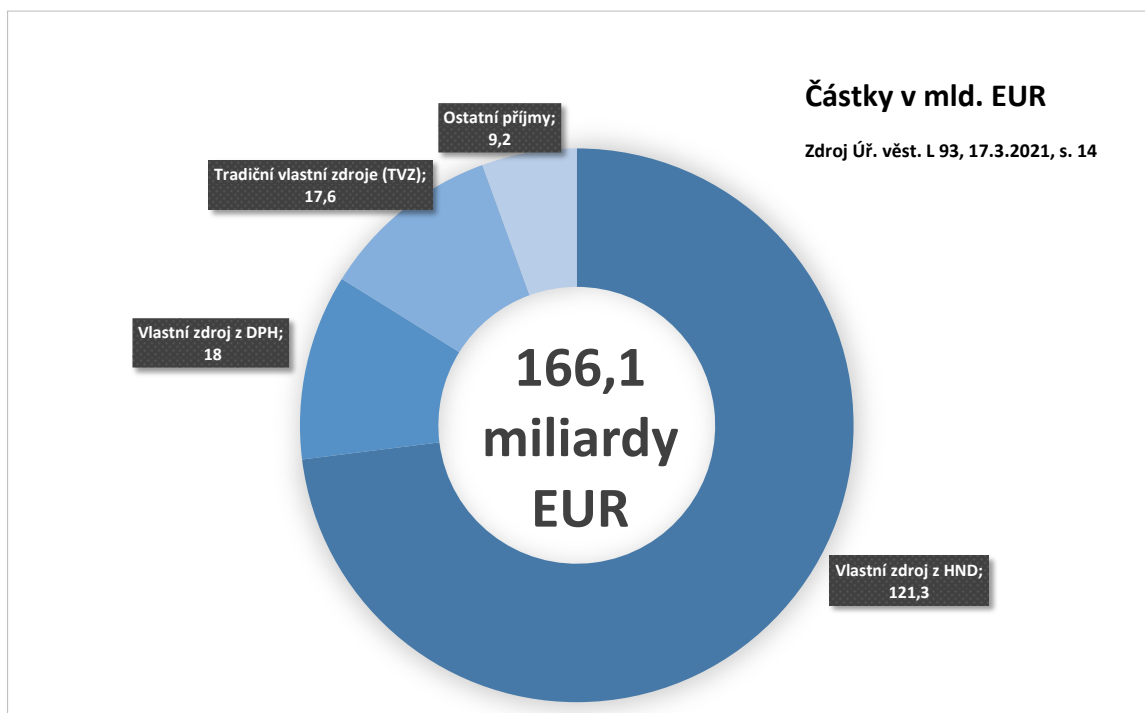
Obrázek 1 ukazuje zdroje, které měla EU k dispozici v roce 2021.

³ Viz například čl. 2 písm. a) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1970 ze dne 8. července 2015 (Úř. věst. L 293, 10.11.2015, s. 1).

⁴ Ustanovení čl. 2 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 (Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29).

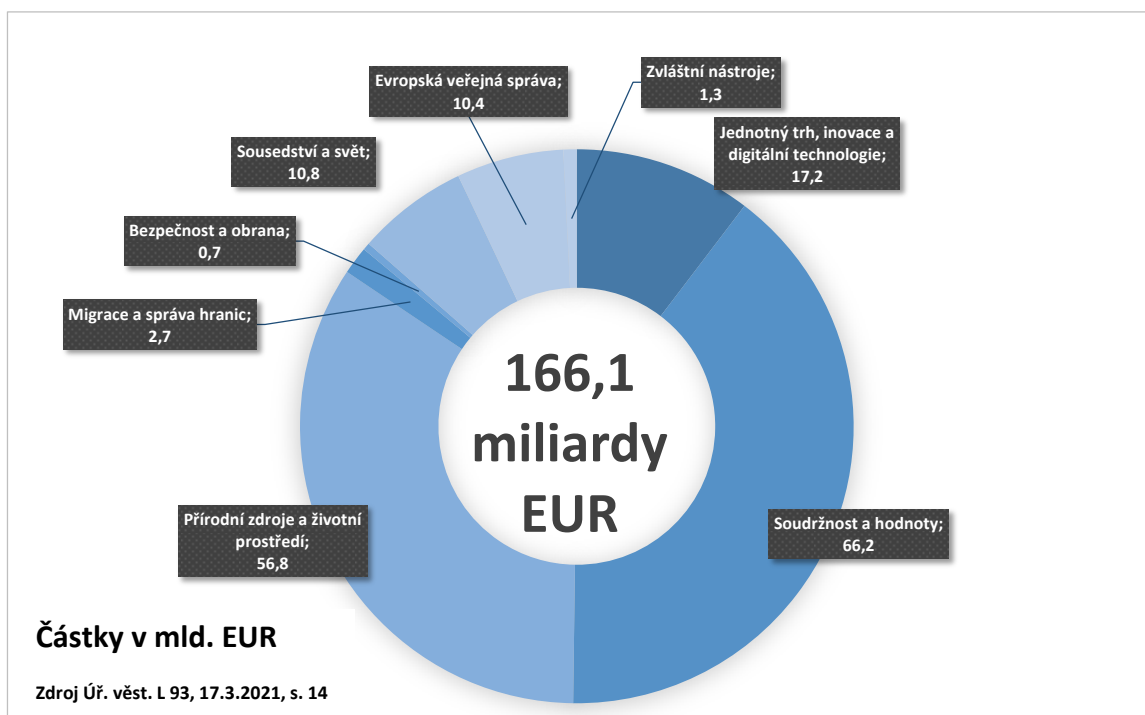
⁵ TVZ se skládají především z cel po odečtení sazby nákladů, které si členské státy ponechávají k pokrytí nákladů na výběr, ve výši 25 %.

Obrázek 1 – Příjmy EU v roce 2021

EU financuje z těchto zdrojů své politiky (viz obrázek 2).

Obrázek 2 – Výdaje EU v roce 2021

Ačkoli je rozpočet plněn každoročně⁶, je součástí dlouhodobějšího rozpočtu EU, víceletého finančního rámce (VFR), který stanoví meze výdajů v sedmiletém období.

⁶ Postup každoročního přijímání rozpočtu EU ke k dispozici na https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/about_the_european_commission/eu_budget/budgetary-procedure.pdf

2. NEJDŮLEŽITĚJŠÍ UDÁLOSTI ROKU 2021

Tento oddíl shrnuje hlavní akty přijaté v roce 2021 a judikaturu Evropského soudního dvora v oblasti ochrany finančních zájmů.

2.1. Hlavní přijaté akty

Tabulka 1 ukazuje hlavní legislativní akty přijaté v roce 2021. Během tohoto roku byla přijata celá řada nařízení týkajících se výdajových programů na období 2021–2027. Obsahují zvláštní ustanovení, která opakovaně zdůrazňují pravomoci Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) chránit finanční zájmy EU a vyžadují, aby třetí země, jež se účastní programů, poskytly Komisi, úřadu OLAF a Evropskému účetnímu dvoru (EÚD) potřebná práva a přístupy nezbytné pro výkon jejich příslušných pravomocí v plném rozsahu.

Odkazy na tato nařízení nejsou v tabulce obsaženy.

Tabulka 1 – Hlavní přijaté akty

Název	Popis způsobu, jakým akt chrání finanční zájmy EU
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost⁷	„Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost“. Článek 22 obsahuje ustanovení o ochraně finančních zájmů EU ⁸ .
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky⁹	V 71. bodě odůvodnění se opakovaně zdůrazňuje pravomoc úřadu OLAF a úřadu EPPO chránit finanční zájmy EU u souvisejících programů. Článek 69 požaduje, aby členské státy zajistily legalitu a správnost výdajů a přijaly opatření k předcházení nesrovnalostem, včetně podvodů, k jejich odhalování a nápravě a podávání zpráv o nich. Rovněž stanovuje, aby Komise, úřad OLAF a EÚD měly nezbytný přístup k informacím o skutečných majitelích příjemců finančních prostředků EU. Podle článku 74 musí řídicí orgány zavést účinná a přiměřená opatření a postupy proti podvodům s přihlédnutím ke zjištěným rizikům. Příloha XII stanoví podrobná pravidla a šablonu pro podávání zpráv o nesrovnalostech.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/785 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí Program Unie pro boj proti podvodům a zrušuje nařízení (EU) č. 250/2014¹⁰	Program Unie pro boj proti podvodům, nástupce programu HERCULE III, financuje činnosti zaměřené na boj proti podvodům a jiným protiprávním jednáním poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy EU ¹¹ .

⁷ Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.

⁸ Oddíl 5.2 obsahuje více informací o jeho provádění.

⁹ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159.

¹⁰ Úř. věst. L 172, 17.5.2021, s. 110.

¹¹ Další informace viz oddíl 4.2.2.

2.2. Judikatura v oblasti ochrany finančních zájmů

Soudní dvůr Evropské unie zajišťuje jednotné uplatňování a výklad práva EU. V roce 2021 vydal Soudní dvůr tři rozhodnutí v oblasti ochrany finančních zájmů EU.

Číslo jednací a popis

C-130/19¹², Účetní dvůr v. Pinxten.

V tomto případě Soudní dvůr prohlásil, že bývalý člen Účetního dvora porušil povinnosti vyplývající z funkce člena Účetního dvora tím, že se dopustil řady činů, včetně protiprávního využívání zdrojů Účetního dvora k financování činností, které nesouvisely s jeho povinnostmi, a používání palivové karty poskytnuté Účetním dvorem k nákupu pohonných hmot pro vozidla patřící třetím osobám. Soud zbavil bývalého člena dvou třetin jeho nároku na důchod. Soudní dvůr ve svém rozsudku zdůraznil, že je důležité, aby členové Účetního dvora dodržovali nejprísnější normy chování a zajistili, aby obecný zájem Unie vždy převážil nejenom nad vnitrostátními zájmy, ale rovněž nad osobními zájmy. V tomto ohledu Soudní dvůr dospěl k závěru, že ačkoli osoby, jimž jsou svěřeny vysoké funkce v orgánech a institucích EU, musí dodržovat nejprísnější normy chování, zvláštní funkce, kterou Účetní dvůr má – kontrola správnosti výdajů EU a řádného finančního řízení – ještě zvyšuje závažnost nesrovnalostí, kterých se bývalý člen dopustil.

C-360/20¹³, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

Soud v tomto rozhodnutí usoudil, že pojem „podvod poškozující nebo ohrožující finanční zájmy Unie“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) úmluvy o ochraně finančních zájmů¹⁴ nezahrnuje pouze neoprávněné získání finančních prostředků z rozpočtu EU, ale i jejich neoprávněné zadržování. Podvod tudíž může mít podobu nesplnění ohlašovací povinnosti po získání uvedených finančních prostředků. Pojem „podvod“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) úmluvy o ochraně finančních zájmů proto zahrnuje úmyslné použití nepravdivých nebo nesprávných prohlášení učiněných po uskutečnění financovaného projektu s cílem vytvořit zdání, že jsou dodržovány povinnosti stanovené dohodou o financování v období udržitelnosti projektu za účelem neoprávněného zadržování finančních prostředků z rozpočtu EU.

Soudní dvůr dodal, že vnitrostátní právní předpisy, podle kterých nemůže být osoba stíhána za tato prohlášení, pokud nebyla učiněna během období realizace projektu, nejsou v souladu s článkem 325 SFEU. Aby však byla dodržována základní práva dotčených osob, nebudou mít vnitrostátní soudy povinnost vykládat tyto vnitrostátní právní předpisy v tom smyslu, že se vztahují na prohlášení učiněná po období realizace projektu, pokud by takový výklad vedl k porušení zásady legality trestných činů a trestů v trestním právu. V případě potenciálního porušení právních předpisů bude na vnitrostátním zákonodárci, aby přijal nezbytná opatření.

C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 a C-840/19¹⁵, Euro Box Promotion a další.

Soudní dvůr byl požádán, aby rozhodl o slučitelnosti judikatury rumunského ústavního soudu o pravidlech trestního řízení použitelných na řízení týkající se podvodů a korupce s právem EU. V roce 2018 rumunský Ústavní soud zrušil rozhodnutí rumunského Nejvyššího kasačního a soudního dvora, kterým bylo odsouzeno několik osob za podvody s DPH, korupci a ovlivňování v souvislosti se správou finančních prostředků EU, s odůvodněním, že senáty, které případy projednávaly, byly nesprávně ustaveny. Nižší rumunský soud podal žádost o rozhodnutí o předběžné otázce k Soudnímu dvoru, jež se mimo jiné týkala toho, zda judikatura Ústavního soudu nepředstavovala systémové riziko beztrestnosti v boji proti podvodům a korupci, zejména zůstanou-li trestné činy z důvodu jejich promlčení nepotrestány.

Soudní dvůr ve svém rozsudku rozhodl, že i když jsou pravidla upravující organizaci soudního systému v členských státech v zásadě v pravomoci členských států, tato pravidla musí být přesto v souladu s jejich

¹² Rozsudek ze dne 30. září 2021, EU:C:2021:782.

¹³ Rozsudek ze dne 14. října 2021, EU:C:2021:856.

¹⁴ Úmluva o ochraně finančních zájmů Evropských společenství, vypracovaná na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii (Úř. věst. C 316, 27.11.1995, s. 49).

¹⁵ Rozsudek ze dne 21. října 2021, EU:C:2021:1034.

závazky podle práva EU. Mezi tyto závazky patří boj proti protiprávním činnostem, včetně trestných činů korupce, které poškozují nebo ohrožují finanční zájmy EU, prostřednictvím účinných odrazujících opatření. Požadavek účinnosti se vztahuje jak na řízení, tak na sankce uložené za tyto trestné činy a na výkon uložených sankcí. Povinnost zajistit, aby procesní pravidla použitelná na tyto trestné činy nepředstavovala systémové riziko beztrestnosti, má především vnitrostátní zákonodárce. Vnitrostátní soudy na druhou stranu nesmějí uplatňovat vnitrostátní ustanovení, která brání uplatnění účinných odrazujících sankcí. Použití judikatury rumunského Ústavního soudu má v daném případě za následek to, že dotčené případy podvodu a korupce musí být v případě potřeby i opakovaně znovu přezkoumány v prvním stupni a/nebo v odvolacím řízení. Tím může dojít k jejich promlčení, v důsledku čehož by lidé zastávající nejvyšší funkce v rumunském státě, kteří byli odsouzeni za podvod nebo korupci, nebyli potrestáni účinným a odrazujícím způsobem. Riziko beztrestnosti by se pro tuto kategorii osob stalo systémovým a znesnadnilo by boj proti korupci na vysoké úrovni. Soudní dvůr proto rozhodl, že článek 325 SFEU a článek 2 Úmluvy o ochraně finančních zájmů brání použití vnitrostátních pravidel nebo postupů, podle nichž nebyly rozsudky v případech korupce a podvodů s DPH vyneseny z důvodu nesprávně ustavených senátů, pokud jejich použití představuje systémové riziko, že zůstanou nepotrestány trestné činy týkající se závažných podvodů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy EU nebo korupce obecně. Soudní dvůr dále uvedl, že předkládající soud musel ověřit slučitelnost tohoto přístupu s právem obviněného na spravedlivý proces podle článku 47 Listiny základních práv.

3. STRUKTURA EU PRO BOJ PROTI PODVODŮM

Spletitá legislativní a organizační struktura na ochranu finančních zájmů EU je výsledkem nepřetržitého procesu trvajícího více než tři desetiletí¹⁶. Tento oddíl představuje nejdůležitější změny v této oblasti v roce 2021¹⁷.

3.1. Evropská úroveň

3.1.1. Evropský parlament

Kromě své legislativní činnosti **Evropský parlament** (EP) kontroluje plnění rozpočtu EU ze strany Komise (a dalších orgánů a institucí) prostřednictvím postupu známého jako udělení „absolutoria“. V roce 2021 udělil EP absolutorium pro rozpočtový rok 2019¹⁸ a zahájil postup pro rozpočtový rok 2020¹⁹. Ústředním aktérem v rámci postupu udělování absolutoria je **Výbor pro rozpočtovou kontrolu** (CONT), který rovněž vypracovává výroční zprávu o ochraně finančních zájmů EU. Po svém přijetí ve formě usnesení na plenárním zasedání EP představuje zpráva

¹⁶ Vývoj právních předpisů na ochranu finančních zájmů EU během prvních tří desetiletí (1989–2018) z hlediska ochrany finančních zájmů v činnosti EU viz Evropská komise, *Výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům – 2018*, COM(2019) 444 final ze dne 11. října 2019. Ohledně dvou posledních let (2019–2020), viz Evropská komise, *Výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům – 2019*, COM(2020) 363 final ze dne 3. září 2020 a *Výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům – 2020*, COM(2021) 578 final ze dne 20. září 2021.

¹⁷ Struktura EU pro boj proti podvodům a hlavní zúčastnění aktéři byli představeni v dokumentu COM(2021) 444 final, *cit.*, oddíl 3, s. 11–19.

¹⁸ 2020/2140(DEC) ze dne 28. dubna 2021.

¹⁹ 2021/2106(DEC). Evropský parlament přijal usnesení o udělení absolutoria v květnu 2021. Usnesení o udělení absolutoria Komisi připojené k rozhodnutí o udělení absolutoria schválilo 451 poslanců hlasujících pro, 175 poslanců bylo proti a 17 poslanců se zdrželo hlasování.

politické pokyny pro Komisi a členské státy. V roce 2021 se několik jednání výboru CONT zaměřilo na činnost úřadu OLAF, jenž byl vyzván, aby předložil své výsledky.

Přehled 1 – Usnesení Evropského parlamentu o ochraně finančních zájmů EU za rok 2019

Usnesení EP o zprávě PIF za rok 2019 bylo přijato na plenárním zasedání dne 7. července 2021 po kladném hlasování ve výboru CONT dne 21. června 2021²⁰.

Usnesení vyznává převážně kladně, přičemž doporučuje přijetí dalších opatření Komise v různých oblastech souvisejících s bojem proti podvodům. Bere na vědomí pokles počtu nesrovnalostí podvodného charakteru a nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru oznámených v roce 2019 a požaduje užší spolupráci členských států při výměně informací. Usnesení oceňuje úsilí Komise o reformu prostředí boje proti podvodům a požaduje, aby byly úřadu OLAF a úřadu EPPO poskytnuty odpovídající zdroje. Usnesení zdůrazňuje klíčovou úlohu odhalování a vyzývá Komisi, aby nadále podporovala členské státy při zvyšování kvality kontrol a zvyšování jejich počtu. EP především požaduje, aby Komise:

- vytvořila interoperabilní digitální systém oznamování a monitorování pro včasné, jednotné a standardizované oznamování členskými státy v rámci sdíleného řízení,
- přijala strategii proti podvodům, ve které budou zahrnuty členské státy,
- předložila legislativní návrh o vzájemné správní pomoci v oblasti výdajů EU,
- začlenila do svého návrhu na revizi finančního nařízení návrhy stropů pro fyzické osoby jakožto příjemce prostředků ze společné zemědělské politiky (SZP) a fondů soudržnosti,
- rozšířila systém včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů (EDES) do oblasti sdíleného řízení a
- podporovala a chránila investigativní žurnalistiku.

3.1.2. Rada

Pracovní skupina Rady pro boj proti podvodům se zabývá otázkami souvisejícími s ochranou finančních zájmů EU a bojem proti podvodům a jinému protiprávnímu jednání poškozujícímu finanční zájmy EU. Zabývá se také záležitostmi týkajícími se úřadu OLAF a jeho dozorčího výboru.

Pracovní skupina je odpovědná za přezkum:

- legislativních návrhů týkajících se boje proti podvodům a činností úřadu OLAF,
- výročních zpráv o ochraně finančních zájmů EU.

Úřad OLAF zastupoval Komisi v několika pracovních skupinách Rady, zejména v Pracovní skupině pro boj proti podvodům.

3.1.3. Evropská komise

Evropská Komise stanoví strategie a převádí je na politiky a iniciativy, přičemž celkové politické cíle vypracovávají orgány EU společně. Generální ředitelství (GR) Komise řídí konkrétní politiky a související výdajové programy, které je podporují. V zájmu lepší ochrany rozpočtu EU přijala Komise v roce 2019 svou strategii proti podvodům (Strategii Komise proti podvodům (CAFS)), k níž je připojen akční plán.

²⁰ Postup 2020/2246(INI), Ochrana finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům– výroční zpráva za rok 2019.

Přehled 2 – Aktuální stav provádění akčního plánu připojeného ke strategii CAFS

Strategie Komise proti podvodům a její související akční plán zahrnující 63 opatření hrají důležitou úlohu při předcházení možnému zneužití finančních prostředků EU. Ve spolupráci s úřadem OLAF dosáhla příslušná oddělení Komise velmi dobrého pokroku při provádění opatření a zvládla splnit lhůty pro jejich dokončení stanovené na prosinec 2021. Do června 2022 bylo dokončeno 59 z 63 opatření – přibližně 94 %²¹.

Strategie má dva hlavní cíle, a to zlepšit: i) sběr a analýzu údajů a ii) koordinaci, spolupráci a procesy.

V souladu s prvním cílem úřad OLAF zintenzivnil svou analytickou činnost, především vypracoval rámec rizik pro Nástroj pro oživení a odolnost (RRF), který se vztahuje na potenciální závažné nesrovnalosti – podvody, korupci a střety zájmů – k nimž dochází při provádění Nástroje pro oživení a odolnost. Rovněž zahájil studii o budoucím vývoji systému pro řízení nesrovnalostí (IMS) s cílem řešit otázky interoperability a zlepšit oznamování členskými státy.

V souladu s druhým cílem strategie Komise proti podvodům bylo dalšího pokroku dosaženo u řady opatření zaměřených na posílení koordinace a spolupráce mezi odděleními Komise a na vybavení Komise účinnějším systémem dohledu v oblasti boje proti podvodům. Kontakty a spolupráce mezi odděleními Komise byly posíleny především prostřednictvím pravidelných setkání skupin složených ze zástupců Komise – zřízených podle způsobu řízení nebo podle tématu – v rámci sítě pro prevenci a odhalování podvodů (FPDNet), kterou řídí úřad OLAF.

Komise se rovněž zavázala zlepšit sledování opatření přijatých v návaznosti na doporučení úřadu OLAF, jež jsou nezbytná pro navrácení nesprávně vynaložených finančních prostředků do rozpočtu EU. Komise a úřad OLAF vynaložily společné úsilí o zvýšení účinnosti tohoto sledování a vyhodnotily přibližně 1 700 finančních doporučení vydaných pro oddělení Komise a výkonné agentury v letech 2012 až 2020. Celkově činí výše částek, u nichž bylo doporučeno navrácení, za období 2012–2020 více než 7 miliard EUR, přičemž téměř 40 % této částky souvisí s pěti hlavními případy podhodnocování cel²².

Úřad OLAF zvažuje cílenou revizi akčního plánu strategie CAFS z roku 2019, jež by měla zajistit trvalé úsilí Komise v boji proti podvodům a řešit zbývající opatření tohoto plánu a nové priority Komise. Hlavní cíle a základní zásady strategie CAFS zůstanou v platnosti, revidovaný akční plán by se však měl zaměřit na priority Komise, jako je nový VFR, Nástroj pro oživení a odolnost, spolupráce s úřadem EPPO a úloha digitalizace v boji proti podvodům.

3.1.4. Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF)

Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) provádí nezávislá vyšetřování případů podvodů a korupce v souvislosti s finančními prostředky EU a vypracovává politiku EU v oblasti boje proti podvodům, a to za účelem potírání podvodů, korupce a jiného protiprávního jednání poškozujícího finanční zájmy EU.

Přehled 3 – Činnosti úřadu OLAF v roce 2021

Během roku bylo vybráno přibližně 1 100 případů, v návaznosti na což bylo zahájeno 234 nových případů vyšetřování. Během roku bylo úspěšně uzavřeno celkem 212 případů vyšetřování, přičemž úřad OLAF vydal 294 finančních, soudních, disciplinárních a správních

²¹ Aktuální stav provádění akčního plánu strategie CAFS viz dokument „Stav provádění akčního plánu strategie Komise proti podvodům v červnu 2022“, který je připojen k této zprávě.

²² Podhodnocování zjištěné ve Spojeném království již bylo uvedeno ve zprávě PIF za rok 2020, *cit.*, přehled 1, s. 13.

doporučení pro příslušné orgány EU a vnitrostátní orgány. Většina těchto doporučení se týkala navrácení finančních prostředků EU příslušnými orgány EU a vnitrostátními orgány – 527,4 milionu EUR v roce 2021. Díky činnosti úřadu OLAF se zabránilo nesprávnému vynaložení více než 340 milionů EUR.

Vyšetřování prováděné úřadem OLAF odhalilo u podvodných činností řadu nových trendů, jako jsou podvody související s COVID-19, zelenou transformací a nakládáním s odpady.

Dne 5. července 2021 podepsaly úřady OLAF a EPPO pracovní ujednání, jehož cílem je optimalizovat operativní spolupráci. Tato spolupráce již přináší hmatatelné výsledky. V roce 2021 byl úřad OLAF pro úřad EPPO významným zdrojem informací²³: jeho 85 vyšetřování trestných činů bylo založeno na vyšetřovacích zprávách úřadu OLAF. Celková možná škoda způsobená rozpočtu EU v souvislosti se záležitostmi, které jsou předmětem vyšetřování, oznámenými úřadem OLAF byla v roce 2021 odhadnuta na 2,2 miliardy EUR²⁴. Vyšetřovatelé a forenzní analytici úřadu OLAF rovněž poskytli značnou podporu pro vyšetřování prováděné úřadem EPPO tím, že se účastnili výslechů svědků jako odborníci a poskytovali podrobnou analýzu celních záležitostí. Úřad OLAF zahájil několik doplňujících vyšetřování. Ta přinesla významné výsledky z hlediska finančního a trestního soudnictví.

3.1.5. Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO)

Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) má jako první nadnárodní orgán pověřený stíháním pravomoc vyšetřovat a stíhat trestné činy poškozující finanční zájmy EU ve 22 zúčastněných členských státech²⁵.

Přehled 4 – Prvních sedm měsíců provozní činnosti úřadu EPPO v číslech

Úřad EPPO zahájil svou činnost dne 1. června 2021. Do konce roku 2021 obdržel úřad EPPO celkem 2 832 oznámení a zahájil 576 šetření (515 aktivních vyšetřování ke dni 31. prosince 2021)²⁶.

Oznámení byla podána především vnitrostátními orgány nebo soukromými osobami.

Úřad EPPO uzavřel pracovní ujednání s Úřadem nejvyššího státního zástupce Maďarska a jedná o uzavření pracovního ujednání s Polskem, Irskem a Dánskem.

V souvislosti s navrácením výnosů z trestné činnosti bylo přijato 81 opatření za účelem navrácení ve dvanácti zúčastněných členských státech (Itálie, Belgie, Německo, Rumunsko, Česko, Chorvatsko, Finsko, Lotyšsko, Lucembursko, Španělsko, Litva a Portugalsko). Úřad EPPO požadoval navrácení celkem více než 152 milionů EUR, přičemž skutečně bylo navraceno přes 147 milionů EUR.

V souladu se zásadou zákonnosti je úřad EPPO povinen zahájit vyšetřování, má-li důvodné podezření, že je páčán nebo byl spáchán trestný čin spadající do jeho pravomoci. Vnitrostátní orgány mají zákonnou povinnost oznamovat úřadu EPPO jakoukoli trestnou činnost, v souvislosti s níž by úřad EPPO mohl vykonávat svou pravomoc. Pokud vnitrostátní orgány začaly vyšetřovat

²³ Právní rámec upravující vztah mezi úřady EPPO a OLAF předpokládá pracovní ujednání mezi oběma subjekty, jež stanoví praktické aspekty tohoto vztahu. Pracovní ujednání byla podepsána dne 5. července 2021.

²⁴ Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), [Zpráva úřadu OLAF za rok 2021](#), s. 38.

²⁵ Dánsko, Irsko, Maďarsko, Polsko a Švédsko se úřadu EPPO neúčastní. Švédsko by se podle očekávání mělo úřadu EPPO účastnit v roce 2023.

²⁶ Podrobnější statistiky, zejména pro každý zúčastněný členský stát, viz Úřad evropského veřejného žalobce, [Výroční zpráva za rok 2021](#).

trestný čin spadající do pravomoci úřadu EPPO a úřad EPPO se rozhodne využít svého evokačního práva, jsou povinny mu své případy předat. Vyšetřování zahajují evropsští pověřeni žalobci v zúčastněných členských státech, nad nimiž vykonává dohled 22 evropských žalobců a evropský nejvyšší žalobce v Lucembursku. Evropsští pověřeni žalobci tvoří součást vnitrostátních státních zastupitelství nebo vnitrostátního soudnictví. Jejich operativní činnost se však řídí pouze vedením poskytovaným ústředím úřadu EPPO, a to buď prostřednictvím patnácti stálých komor, nebo 22 evropských žalobců. V roce 2021 bylo 95 aktivních evropských pověřených žalobců a v plánu je jmenovat dalších 140. Kolegium úřadu EPPO zasedalo 34krát a přijalo 125 rozhodnutí. Změnilo a doplnilo některá rozhodnutí na základě prvních získaných zkušeností, například o přidělování případů stálým komorám nebo ověřování zaznamenaných informací za účelem posouzení pravomoci úřadu EPPO.

Přehled 5 – Dohoda, kterou se stanoví způsoby spolupráce mezi Komisí a Úřadem evropského veřejného žalobce

Právní rámec, kterým se úřad EPPO řídí, stanoví, že úřad EPPO naváže a bude udržovat spolupráci s Komisí za účelem ochrany finančních zájmů EU. Za tímto účelem uzavřel úřad EPPO s Komisí dohodu stanovující způsoby jejich spolupráce.

Dohoda, jež byla podepsána dne 18. června 2021, obsahuje podrobná správní ujednání týkající se plnění povinností vzájemného informování a konzultací stanovených v nařízení o Úřadu evropského veřejného žalobce. Jejich cílem je na jedné straně umožnit úřadu EPPO účinně vyšetřovat a stíhat trestné činy, jež mají dopad na rozpočet EU. Na druhé straně mají za cíl umožnit oddělení Komise přijmout vhodná správní, finanční a disciplinární opatření v návaznosti na vyšetřování prováděná úřadem EPPO, včetně preventivních opatření na ochranu rozpočtu EU.

Dohoda především upřesňuje: a) konkrétní druhy informací, které mají být v každém případě předány, nebo konzultací, které mají být v každém případě provedeny; b) příslušná kontaktní místa; c) použitelné postupy, komunikační nástroje, šablonu a lhůty a d) podmínky, za kterých má úřad EPPO přístup ke konkrétním relevantním databázím spravovaným Komisí. Odkazuje také na úzkou a včasnou spolupráci mezi Komisí a úřadem EPPO, pokud jde o uplatňování nařízení (EU) 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie.

3.1.6. Evropský účetní dvůr (EÚD)

Evropský účetní dvůr (EÚD) posuzuje hospodárnost, účinnost, účelnost, legalitu a správnost opatření EU ke zlepšení odpovědnosti, transparentnosti a finančního řízení.

Přehled 6 – Výroční zpráva Evropského účetního dvora

EÚD každoročně provádí audit příjmů a výdajů rozpočtu EU a vydává výrok o míře spolehlivosti roční účetní závěrky a o souladu příjmových a výdajových operací s platnými pravidly a nařízeními. Výroční zpráva za rozpočtový rok 2020 byla zveřejněna dne 26. října 2021²⁷.

EÚD dospěl k závěru, že účetní závěrka nebyla zatížena významnými (materiálními) nesprávnostmi. Pokud jde o správnost transakcí, měl za to, že příjmy nebyly ve významném (materiálním) rozsahu zatíženy chybami. Na straně výdajů ukázaly výsledky auditu stejnou odhadovanou mírou chyb jako v loňském roce, tedy 2,7 %. Výdaje s vysokým rizikem (zejména výdaje na základě úhrad) byly zatíženy významnou (materiální) mírou chyb. V roce 2021 bylo úřadu OLAF oznámeno šest případů podezření z podvodu.

²⁷ Evropský účetní dvůr, [Výroční zpráva o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2020](#), 26.10.2021.

3.1.7. Eurojust

Eurojust, Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech, koordinuje činnost vnitrostátních orgánů – z členských států i ze třetích zemí – při vyšetřování a stíhání přeshraniční trestné činnosti. Při ochraně finančních zájmů EU plní svou roli většinou ve vztahu k členskými státy, které se úřadu EPPO neúčastní.

Přehled 7 – Nejdůležitější události týkající se Eurojustu v roce 2021

V roce 2021 pokračoval Eurojust ve své operativní činnosti v boji proti podvodům, jež mají dopad na rozpočet EU, a jiné trestné činnosti poškozující finanční zájmy EU společně s úřadem EPPO, úřadem OLAF a Europolem. Spolupráce v boji proti podvodům zahrnovala zapojení Eurojustu do operace SENTINEL zaměřené na ochranu finančních prostředků v souvislosti s iniciativou NextGenerationEU před podvody, korupcí a jiným protiprávním jednáním poškozujícím finanční zájmy EU (viz **přehled 11**).

Spolupráce Eurojustu s úřadem EPPO začala v roce 2021. Po podpisu pracovního ujednání v únoru 2021 začal Eurojust spolupracovat s úřadem EPPO při vyšetřování krátce poté, co úřad EPPO zahájil svou operativní činnost dne 1. června 2021.

Úřad OLAF byl i v roce 2021 pro Eurojust důležitým operativním partnerem a účastnil se několika koordinačních schůzek týkajících se případů, jež mají dopad na rozpočet EU. Oba subjekty rovněž zavedly nový pracovní postup pro užší spolupráci a pokračovaly ve vyhodnocování společných vyšetřovacích týmů (JIT), jichž se úřad OLAF účastnil. Stejně jako v předchozích letech si Eurojust a úřad OLAF nadále vzájemně vyměňovaly odborné znalosti v oblasti boje proti podvodům. V návaznosti na seminář Eurojustu uspořádaný pro vyšetřovatele úřadu OLAF v roce 2020 se odborníci Eurojustu v roce 2021 zúčastnili prezentací úřadu OLAF o případových studiích, metodách analýzy údajů a revidovaném právním rámci použitelném na vyšetřování prováděná úřadem OLAF.

3.1.8. Europol

Europol, Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva, slouží jako podpůrné středisko pro činnosti v oblasti prosazování práva, centrum informací o trestné činnosti a středisko pro odborné znalosti v oblasti prosazování práva.

Přehled 8 – Europol v roce 2021

V září 2021 uspořádalo Evropské centrum pro finanční a hospodářskou trestnou činnost (EFCEC) ve spolupráci s italskými orgány schůzku na vysoké úrovni v oblasti prosazování práva v Římě a odsouhlasilo následující zásadu: jakákoli hrozba pro Nástroj pro oživení a odolnost má dopad na finanční blahobyt EU.

V září 2021 pak Europol, úřad OLAF, úřad EPPO, Eurojust a 21 členských států spojily své síly v operaci SENTINEL (viz **přehled 11**).

3.2. Na úrovni členských států

3.2.1. Koordinační služby pro boj proti podvodům (AFCOS)

Od roku 2013²⁸ jsou členské státy povinny jmenovat **koordinační službu pro boj proti podvodům** (AFCOS), která usnadňuje účinnou spolupráci a výměnu informací, včetně operativních informací, s úřadem OLAF. Členské státy si mohou samy určit umístění služby AFCOS ve své vnitrostátní správní struktuře a pravomoci, které tato služba bude mít.

Mandát služby AFCOS se může lišit v závislosti na podmínkách v konkrétní zemi. Do jeho oblasti působnosti by však každopádně mělo patřit zajišťování spolupráce s úřadem OLAF a koordinace legislativních, správních a vyšetřovacích povinností a činností souvisejících s ochranou finančních zájmů EU v dotčeném členském státě.

Přehled 9 – Opatření přijatá členskými státy v roce 2021²⁹

Lucembursko a Lotyšsko svoji službu AFCOS posílily. V **Lucembursku** byl tým služby AFCOS posílen, aby byla zajištěna odpovídající koordinace v boji proti podvodům a ochrana finančních zájmů EU. **Lotyšsko** oznámilo přijetí nového zákona a odpovídající procesní příručky, aby zajistilo, že jeho služba AFCOS bude mít zákonná práva a) účastnit se kontrol na místě prováděných úřadem OLAF a poskytovat mu pomoc; b) požadovat informace nebo dokumenty od soukromých osob a c) obdržet informace o bankovních účtech v rámci správního vyšetřování.

Řecko, Španělsko a Švédsko oznámily opatření přijatá jejich službami AFCOS s cílem pomoci řídicím orgánům účinněji oznamovat možné podvody donucovacím orgánům.

3.2.2. Vnitrostátní strategie boje proti podvodům (NAFS)

Soustavný tlak vyvíjený Komisí na členské státy, aby přijaly **vnitrostátní strategie boje proti podvodům** (NAFS), vedl ke stabilnímu růstu počtu přijatých vnitrostátních strategií boje proti podvodům. Do konce roku 2021 přijalo nebo aktualizovalo vnitrostátní strategie boje proti podvodům sedmáct³⁰ členských států a z jedenácti³¹ členských států, které ji dosud nepřijaly, čtyři³² uvedly, že jsou uprostřed procesu navrhování vnitrostátní strategie boje proti podvodům nebo že ji brzy přijmou.

²⁸ V souladu s článkem 12a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2016/2030 ze dne 26. října 2016 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2223 ze dne 23. prosince 2020.

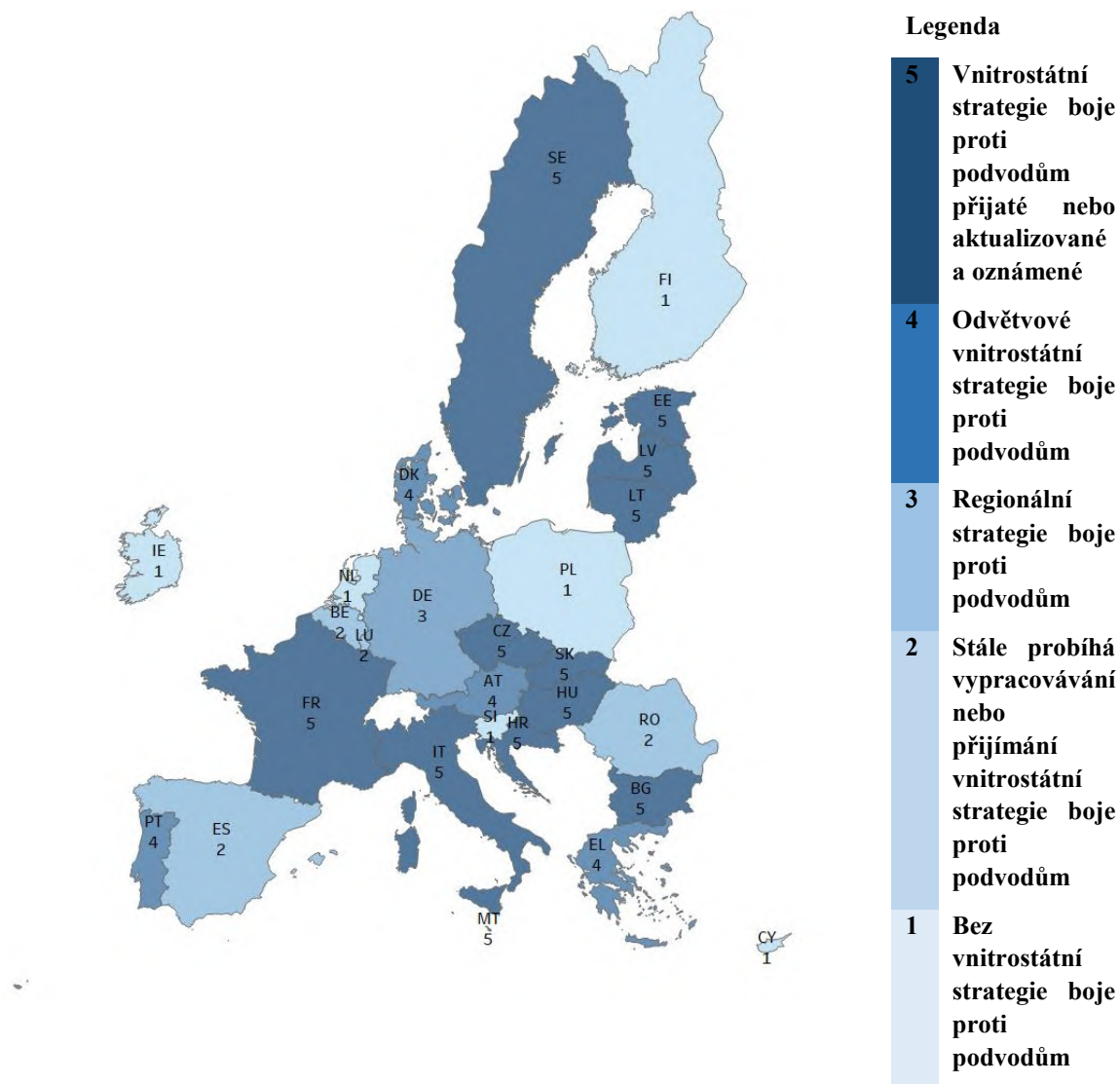
²⁹ Viz dokument „Opatření přijatá členskými státy na ochranu finančních zájmů EU v roce 2021 – provádění článku 325 SFEU“, který je připojen k této zprávě, ve kterém lze nalézt další informace o vnitrostátních iniciativách na posílení ochrany finančních zájmů EU.

³⁰ Bulharsko, Česko, Dánsko, Německo, Estonsko, Řecko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Rakousko, Portugalsko, Slovensko, Švédsko. Z nich Německo a Portugalsko dosud nepředaly úřadu OLAF potřebné dokumenty. Rakousko v roce 2020 oznámilo, že do konce roku bude mít strategii zavedenou, avšak nepředložilo žádné další aktualizace pro rok 2021.

³¹ Belgie, Irsko, Španělsko, Kypr, Lucembursko, Nizozemsko, Polsko, Rumunsko, Slovinsko, Finsko.

³² Belgie, Španělsko, Lucembursko, Rumunsko.

Obrázek 3 – Vnitrostátní strategie boje proti podvodům: aktuální stav přijímání

Přestože se oblast působnosti a obsah strategií v jednotlivých členských státech nadále liší³³ a některé strategie je třeba aktualizovat, celková situace se ve srovnání s rokem 2020 zlepšila. V návaznosti na doporučení Komise bylo několik³⁴ již přijatých strategií aktualizováno, aby zohlednily nová významná rizika, jako jsou rizika spojená s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost (RRF) a dopady pandemie COVID-19.

3.2.3. Provádění doporučení z roku 2020 členskými státy³⁵

Ve své zprávě o ochraně finančních zájmů Evropské unie za rok 2020 předložila Komise členským státům tři soubory doporučení, která se týkají a) průřezových aspektů boje proti podvodům; b) příjmů a c) výdajů. Tato doporučení měla za cíl zlepšit spolupráci mezi EU a

³³ Viz rovněž oddíl 5.6.

³⁴ Bulharsko, Řecko, Francie, Itálie, Maďarsko.

³⁵ Úplný přehled opatření přijatých členskými státy v návaznosti na doporučení naleznete v dokumentu „Provádění doporučení z roku 2020 členskými státy“, který je připojen k této zprávě.

vnitrostátními orgány, zvýšit soudržnost a jednotnost vnitrostátních opatření proti podvodům, optimalizovat fungování celní unie a celních orgánů členských států, posílit rámce vnitřní kontroly a zvýšit flexibilitu a odolnost v době krize.

Pokud jde o průřezové aspekty boje proti podvodům, Komise doporučila členským státům, které se nepřipojily k úřadu EPPO, aby svou účast uvážily.

Z pěti členských států, které prozatím nepřipojily k úřadu EPPO, **Švédsko** oznámilo svůj záměr připojit se v roce 2023; **Dánsko, Irsko, Maďarsko a Polsko** uvedly, že se připojit nehodlají³⁶.

V oblasti příjmů šestnáct³⁷ členských států odpovědělo, že v plném rozsahu provedly doporučení Komise posoudit **rizika a nedostatky svých vnitrostátních strategií celních kontrol**, které přinesla pandemie COVID-19, čtyři³⁸ je částečně provedly a šest³⁹ je neprovedlo vůbec. Z odpovědi je patrná řada úspěšných opatření, jako je flexibilita kontrol a profilování rizik, díky čemuž budou kontroly během období COVID-19 nadále účinně prováděny.

V reakci na doporučení posoudit **rizika, která nemusela být v roce 2020 řešena, a provést nápravná opatření k jejich řešení** šestnáct⁴⁰ členských států doporučení v plném rozsahu provedlo, tři⁴¹ je provedly částečně a sedm⁴² je neprovedlo vůbec.

Pokud jde o doporučení týkající se výdajů, jedenáct⁴³ členských států oznámilo, že zahájilo **cílené řízení rizik v souvislosti s dopady krize COVID-19 a blížícím se prováděním Nástroje pro oživení a odolnost** a doporučení v plném rozsahu provedlo; jedenáct⁴⁴ tak učinilo pouze částečně a čtyři⁴⁵ toto doporučení neprovedly vůbec.

Pokud jde o **zlepšení způsobu sběru a používání podkladových údajů, jakož i údajů týkajících se odhalených nesrovnalostí a podvodů**, čtrnáct⁴⁶ členských států uvedlo, že doporučení provedly v plném rozsahu, sedm⁴⁷ uvedlo, že je provedlo částečně, a pět⁴⁸ uvedlo, že je neprovedly vůbec. Většina členských států uvedla, že si za účelem zlepšení kvality údajů, se kterými pracovala, přizpůsobila používání informačních systémů, jako je systém pro řízení nesrovnalostí (IMS), systém Arachne⁴⁹, systém včasného odhalování rizik a vylučování

---

³⁶ Dánsko a Irsko mají výjimku z prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

³⁷ Bulharsko, Česko, Estonsko, Irsko, Řecko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Švédsko.

³⁸ Belgie, Německo, Španělsko, Francie.

³⁹ Dánsko, Chorvatsko, Malta, Nizozemsko, Slovensko, Finsko.

⁴⁰ Česko, Estonsko, Irsko, Řecko, Španělsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Švédsko.

⁴¹ Belgie, Bulharsko, Francie.

⁴² Dánsko, Německo, Chorvatsko, Malta, Nizozemsko, Slovensko, Finsko.

⁴³ Dánsko, Estonsko, Řecko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Polsko, Portugalsko, Švédsko.

⁴⁴ Belgie, Bulharsko, Česko, Španělsko, Francie, Chorvatsko, Maďarsko, Nizozemsko, Rumunsko, Slovensko, Finsko.

⁴⁵ Německo, Irsko, Litva, Slovinsko.

⁴⁶ Bulharsko, Řecko, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Slovensko, Švédsko.

⁴⁷ Belgie, Česko, Dánsko, Španělsko, Francie, Rumunsko, Finsko.

⁴⁸ Německo, Estonsko, Irsko, Litva, Slovinsko.

⁴⁹ Systém Arachne je jednotný integrovaný informační systém pro vytěžování údajů a hodnocení rizik, který Komise vyvinula a dala k dispozici členským státům v oblastech soudržnosti, zemědělství a Nástroje pro oživení a odolnost.

hospodářských subjektů (EDES)⁵⁰, jakož i různé vnitrostátní nástroje v oblasti informačních technologií.

Poslední doporučení týkající se výdajů vyzvalo členské státy, aby využívaly **integrováný a interoperabilní informační a monitorovací systém, který Komise zpřístupní pro Nástroj pro oživení a odolnost a rozpočet EU**. Devatenáct⁵¹ členských států uvedlo, že je provedly v plném rozsahu, čtyři⁵² je provedly částečně a tři⁵³ toto doporučení neprovedly vůbec.

4. SPOLUPRÁCE V RÁMCI BOJE PROTI PODVODŮM

Boj proti podvodům je pro EU zásadní, a to nejen s ohledem na roli, kterou hraje na světové scéně. Spolupráce je pro zajištění účinnosti tohoto boje klíčová. Tento oddíl obsahuje přehled nejdůležitějších změn v této oblasti.

4.1. Mezinárodní spolupráce

4.1.1. Spolupráce se třetími zeměmi a vzájemná pomoc a ustanovení o boji proti podvodům v mezinárodních dohodách

Spolupráce s mezinárodními partnery je pro ochranu finančních prostředků EU vynakládaných mimo Evropu a příjmové stránky rozpočtu EU zásadní. Za tímto účelem v roce 2021 úřad OLAF – spolu s příslušným oddělením Komise – nadále **dohlížel na to, aby dohody o financování a další smlouvy obsahovaly řádná ustanovení o boji proti podvodům**, včetně možnosti provádět kontroly a vyšetřování týkající se finančních prostředků vynakládaných mimo EU. Úřad OLAF rovněž uzavřel ujednání o správní spolupráci se dvěma mezinárodními partnerskými orgány, nejvyšším státním zástupcem Ukrajiny a Světovou celní organizací (WCO). Tato ujednání napomáhají upevňovat úzké vztahy s partnery zapojenými do boje proti podvodům tím, že poskytují obecný rámec pro praktickou spolupráci, např. sdílení informací nebo osvědčených postupů. V roce 2021 úřad OLAF dále uspořádal informační akce po internetu, jejichž cílem bylo navázat nové operativní vztahy s vyšetřovacími orgány ve třetích zemích a podpořit oznamování podvodů a nesrovnalostí prostřednictvím delegací EU po celém světě.

Spolupráce s třetími zeměmi v oblasti prevence, odhalování a potírání porušování celních předpisů je založena na dohodách o **vzájemné správní pomoci** v celních otázkách. Tyto dohody zásadním způsobem přispívají k ochraně finančních zájmů EU. V současné době jsou dohody uzavřeny s 87 zeměmi, včetně hlavních obchodních partnerů EU, jako jsou Spojené státy, Čína a Japonsko. V roce 2021 byla dokončena jednání se zeměmi východní a jižní Afriky (ESA5)⁵⁴ a pokračovala jednání s Austrálií, Indonésií a Spojeným královstvím ohledně Gibraltarů.

Dohody o volném obchodu obvykle obsahují doložku o boji proti podvodům, která zahrnuje dočasné odnětí celní preference pro určitý produkt v případech závažného celního podvodu nebo přetrvávajícího nedostatku odpovídající spolupráce v boji proti němu. Tato doložka je ve skutečnosti nutnou podmínkou pro udělení celní preference třetím zemím.

---

⁵⁰ Popis systému lze nalézt v oddílu 7.2.

⁵¹ Bulharsko, Belgie, Česko, Dánsko, Irsko, Řecko, Španělsko, Francie, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Slovinsko, Slovensko.

⁵² Chorvatsko, Litva, Rumunsko, Finsko.

⁵³ Německo, Estonsko, Švédsko.

⁵⁴ Komory, Madagaskar, Mauricius, Seychely a Zimbabwe.

4.1.2. Úmluva Organizace spojených národů proti korupci CoSP9 a rezoluce podpořené EU

EU je smluvní stranou Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (UNCAC), jediného právně závazného univerzálního protikorupčního nástroje. Komise zastupuje EU ve všech procesech souvisejících s Úmluvou Organizace spojených národů proti korupci a účastní se zasedání skupiny pro přezkum provádění a otevřených pracovních skupin pro předcházení korupci a navrácení majetku.

Mechanismus pro přezkum provádění úmluvy je závazný pro všechny strany úmluvy, včetně EU. V červnu 2021 Komise oznámila Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), že je připravena podstoupit proces přezkumu stanovený podle Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci⁵⁵. Přezkum provádění byl oficiálně zahájen v červenci 2021.

Na své deváté konferenci smluvních stran (CoSP) ve městě Šarm aš-Šajch v Egyptě v prosinci 2021 EU zdůraznila, že bude i nadále usilovat o podporu co nejširší **zapojení příslušných občanských společností a nevládních organizací** do boje proti korupci.

Během obecné diskuse EU upozornila na úlohu úřadů EPPO a OLAF v boji proti korupci a zdůraznila význam, který mají média a investigativní novináři. Čtyři z osmi přijatých rezolucí byly podpořeny EU a především se týkaly prevence korupce, posílení mezinárodní spolupráce v době mimořádných událostí a reakce na krizi a oživení po krizi, jakož regionálního boje proti korupci⁵⁶.

4.1.3. Boj proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky

Provádění **druhého akčního plánu v boji proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky** (2018–2022), který Komise předložila v prosinci 2018 a který obsahuje jak politická, tak operativní donucovací opatření, pokračovalo i v průběhu roku 2021 a do konce roku 2021 probíhalo nebo bylo dokončeno velké množství klíčových akcí.

Komise hraje v této oblasti vedoucí úlohu na mnohostranné úrovni a dvoustraně spolupracuje se zdrojovými a tranzitními zeměmi. Na mnohostranné úrovni je **Protokol o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k Rámcové úmluvě o kontrole tabáku** mezinárodní dohodou, jejímž cílem je výrazné omezení nezákonného obchodu s tabákovými výrobky na celém světě. Úřad OLAF se v úzké spolupráci s příslušnými odděleními Komise a členskými státy aktivně zapojil do činností souvisejících s Protokolem o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k Rámcové úmluvě o kontrole tabáku. Úřad OLAF zastupoval EU a zúčastněné členské státy na druhém zasedání smluvních stran, které se konalo v listopadu 2021. Během tohoto zasedání byly schváleny závěry dvou pracovních skupin (pracovní skupiny pro vyhledávání a sledování a pracovní skupiny pro pomoc a spolupráci) a byla navržena nová strategie pomoci na podporu provádění Protokolu o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k Rámcové úmluvě o kontrole tabáku. Všechny zúčastněné strany se také dohodly na tom, že budou pokračovat v práci na globálním kontaktním místě pro sdílení informací, který umožní pro sledování a vyhledávání vyměňovat si informace a podporovat celosvětový boj proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky.

---

⁵⁵ Dopisem komisaře Johanssona adresovaným výkonnému řediteli úřadu UNODC.

⁵⁶ Závěrečná zpráva týkající se deváté konference smluvních stran (CoSP 9).

4.2. Spolupráce mezi EU a členskými státy

4.2.1. Činnosti Poradního výboru pro koordinaci boje proti podvodům (COCOLAF)

Zasedání **Poradního výboru pro koordinaci boje proti podvodům (COCOLAF)** se účastní společně odborníci z Komise (zastoupené úřadem OLAF) a členských států. Výbor poskytuje fórum pro projednání hlavního vývoje v oblasti boje proti podvodům a pro vyhotovení této zprávy. Jeho činnost je strukturována do čtyř pracovních skupin a plenárních zasedání.

V roce 2021 byla v červnu a prosinci uspořádána dvě plenární zasedání, uskutečnila se dvě zasedání podskupiny pro oznamování a analýzu podvodů a jiných nesrovnalostí a jedno zasedání podskupiny pro předcházení podvodům. Tato zasedání poskytla dobrou příležitost k diskusi o nejnovějších trendech v oblasti nesrovnalostí a podvodů a o nástrojích v oblasti IT používaných ke správě finančních prostředků EU. Sloužily také jako důležité spojení mezi úřadem OLAF a jeho partnery během pandemie, udržovaly otevřené komunikační kanály a umožňovaly účastníkům sdílet informace a osvědčené postupy.

Výroční zasedání proběhlo mezi koordinačními službami členských států pro boj proti podvodům v září virtuálně. Diskuse se zaměřily na Nástroj pro oživení a odolnost. V prosinci se podskupina pro předcházení podvodům dohodla na zřízení expertní skupiny zaměřené na používání nástrojů v oblasti IT k ochraně zdrojů Nástroje pro oživení a odolnost.

4.2.2. Program EU pro boj proti podvodům

Program Hercule III, který poskytoval pomoc projektům na podporu boje proti podvodům a na ochranu finančních zájmů EU v rámci víceletého finančního rámce (VFR) na období 2014–2020, byl nahrazen novým **Programem Unie pro boj proti podvodům (UAFP)** s přijetím nařízení (EU) 2021/785.

Program Unie pro boj proti podvodům kombinuje tři různé dříve samostatné činnosti, avšak staví na úspěchu programu Hercule III. Program Unie pro boj proti podvodům spojuje do **jednoho rámce část týkající se financování programu Hercule**, financování **Informačního systému pro boj proti podvodům** (platforma AFIS), což má podpořit členské státy při poskytování vzájemné pomoci v celních a zemědělských záležitostech, a **systém pro řízení nesrovnalostí (IMS)** pro oznamování nesrovnalostí, včetně podvodů, v případech týkajících se sdíleného řízení a fondů předstupní pomoci.

Tím je **posílena synergie** mezi různými prvky a zajištěna úspora zdrojů, včetně finanční flexibility při případném přerozdělování finančních prostředků v rámci programu na jednu nebo druhou část činnosti.

Program Unie pro boj proti podvodům má dva obecné cíle⁵⁷. Zaprvé se zaměřuje na ochranu finančních zájmů EU. Zadruhé má za cíl podporovat vzájemnou pomoc mezi správními orgány členských států a spolupráci mezi nimi a Komisí s cílem zajistit správné uplatňování celních a zemědělských právních předpisů.

Program má tři specifické cíle:

- 1) předcházení podvodům, korupci a jiným protiprávním činnostem poškozujícím finanční zájmy Unie a boj proti nim;

---

⁵⁷ Další informace viz dokument „Roční přehled informací o výsledcích Programu Unie pro boj proti podvodům v roce 2021“, který je připojen k této zprávě.

- 2) podporu oznamování nesrovnalostí, včetně podvodů, týkajících se finančních prostředků z rozpočtu Unie ve sdíleném řízení a finančních prostředků předvstupní pomoci z rozpočtu Unie;
- 3) poskytování nástrojů pro výměnu informací a podporu operativních činností v oblasti vzájemné správní pomoci v celních věcech a záležitostech týkajících se zemědělství.

Přehled 10 – Zaměření se na systémy AFIS a IMS

Systém **AFIS** je zastřešující pojem pro soubor informačních aplikací pro boj proti podvodům provozovaných úřadem OLAF, který využívá společnou technickou infrastrukturu, jejímž cílem je včasná a bezpečná **výměna informací o podvodech** mezi příslušnými vnitrostátními orgány a útvary EU, jakož i uchovávání a analýza příslušných údajů. Portál AFIS má více než 8 500 registrovaných koncových uživatelů v téměř 1 400 příslušných útvarech členských států, partnerských třetích zemí, mezinárodních organizací, Komise a dalších orgánů EU. Umožňuje značné úspory z rozsahu a zajišťuje synergii při vývoji, údržbě a provozování této široké a různorodé sady informačních služeb a nástrojů.

Systém AFIS **podporuje vzájemnou pomoc v celní oblasti** pomocí nástrojů spolupráce, jako jsou **koordináční jednotky virtuálních operací (VOCU)** pro **společné celní operace**, bezpečný e-mail (pošta systému AFIS) a specifické moduly pro výměnu informací. Poskytuje také podporu prostřednictvím databází, jako jsou systém CIS (celní informační systém) a databáze FIDE (identifikační databáze celních vyšetřovacích spisů), rejstřík zpráv o stavu kontejneru (CSM) a rejstřík údajů týkajících se dovozu, vývozu a transitu (IET), a poskytuje podporu prostřednictvím nástrojů pro analýzu údajů, jako je nástroj AMT (nástroj pro automatizované monitorování), a aplikací pro řízení elektronických pracovních postupů, jako je aplikace ToSMA (aplikace pro správu zabavení tabáku). Probíhá další vývoj za účelem zřízení analytické platformy v systému AFIS, jež by měla podporovat strategické a operační analýzy.

Hlavním právním základem pro fungování platformy AFIS je nařízení Rady (ES) č. 515/97 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění řádného používání celních a zemědělských předpisů⁵⁸.

Systém IMS je aplikace na platformě AFIS, jež usnadňuje **oznamování nesrovnalostí a podvodů** zjištěných vnitrostátními orgány v oblasti sdíleného řízení a předvstupní pomoci v souladu s odvětvovými právními předpisy a dohodami o financování. V roce 2021 byla zadána studie, jejímž cílem je zjištění možných zlepšení systému na základě potřeb uživatelů a zúčastněných stran a prozkoumání možného posílení interoperability s dalšími informačními systémy Komise pro boj proti podvodům, jako jsou systémy Arachne a EDES⁵⁹.

4.2.3. Spolupráce v oblasti příjmů

4.2.3.1. Program Clo

Program Clo (nařízení (EU) 2021/444), přestože přímo neřeší boj proti podvodům, je důležitým partnerem při ochraně finančních a hospodářských zájmů EU a členských států. Jeho **informační systémy** jako pilíř programu hrají zásadní roli při usnadňování výměny informací a údajů, včetně informací o rizicích, mezi členskými státy, a tím podporují výběr různých poplatků (např. cel,

⁵⁸ Nařízení Rady (ES) č. 515/97 ze dne 13. března 1997 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění řádného používání celních a zemědělských předpisů (Úř. věst. L 82, 22.3.1997, s. 1).

⁵⁹ Popis systému lze nalézt v oddílu 7.2.

DPH, spotřebních daní při dovozu). Program rovněž podporuje **opatření v oblasti spolupráce**, která zahrnují projektové skupiny, sítě odborníků, workshopy a činnosti v oblasti odborné přípravy a další podporu budování odborné způsobilosti, které orgánům členských států umožňují sdílet osvědčené postupy a zlepšit celní kontroly a výběr cel. Nově zřízený Nástroj pro finanční podporu vybavení pro celní kontroly (nařízení (EU) 2021/1077), který má být použit na všech typech hranic, by měl navíc podporovat celní unii a práci celních orgánů, a zejména jim pomáhat při ochraně finančních a hospodářských zájmů Unie, zajišťování bezpečnosti a ochrany v rámci Unie a ochraně Unie před nekalým a nezákonným obchodem, jako je padělání zboží, a současně usnadňovat zákonnou obchodní činnost.

4.2.3.2. Program Fiscalis

Program Fiscalis (nařízení (EU) 2021/847) zahrnuje širokou škálu opatření na podporu spolupráce mezi daňovými orgány členských států za účelem ochrany finančních a hospodářských zájmů EU a jejích členských států, mimo jiné před daňovými podvody, daňovými úniky a vyhýbáním se daňovým povinnostem. Program Fiscalis rovněž poskytuje vnitrostátním orgánům příležitosti ke spolupráci prostřednictvím využívání **informačních systémů, činností v oblasti spolupráce a akcí zaměřených na budování odborné způsobilosti**.

4.2.3.3. Společné celní operace

Společné celní operace jsou **cílené akce s omezenou dobou trvání**, které mají za cíl bojovat proti podvodům a pašování citlivého zboží v konkrétních rizikových oblastech a/nebo na určených obchodních trasách.

Kromě vyšetřování případů podvodů v oblasti příjmů a padělání koordinuje úřad OLAF rozsáhlé společné celní operace za účasti EU a operativních partnerů na mezinárodní úrovni. Podpora, kterou úřad OLAF poskytuje, je přizpůsobena každé společné celní operaci a může zahrnovat využívání jeho stálé technické infrastruktury, IT a komunikačních nástrojů, zejména koordinační jednotky virtuálních operací (VOCU) pro bezpečnou výměnu informací, jakož i strategickou analýzu a administrativní a finanční podporu. V roce 2021 úřad OLAF zorganizoval nebo spoluorganizoval dvě operace týkající se roušek a tabákových výrobků a podílel se na několika operacích zahájených členskými státy, Europolem, Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) nebo organizací WCO.

Tabulka 2 – Společné celní operace v roce 2021

Operace	Popis
S’CARE FACE	Organizovaná úřadem OLAF v úzké koordinaci s ostatními generálními ředitelstvími (GR TAXUD, GROW, SANTE a JUST) s cílem zlepšit znalosti v celé EU o postupu povolování dovozu roušek do EU. Operace S’CARE FACE probíhala od ledna do března 2021. Během operace zúčastněné členské státy zabránily vstupu 49 milionů padělaných nebo nevyhovujících roušek na trh EU.
SCORPION II	Spolupořádaná misí Evropské unie pro pomoc na hranicích Moldavska a Ukrajiny (EUBAM) a úřadem OLAF, zaměřená na pašování tabákových výrobků na východní hranici EU, vedla k zabavení 8,5 milionu cigaret.
POSTBOX III	Spolupořádaná italskými celními orgány a Guardia di Finanza s podporou úřadu OLAF, ve spolupráci s Europolem a za účasti dvaceti členských států. Operace se zaměřila na nedovolený obchod s padělanými výrobky, farmaceutickými výrobky a zbožím souvisejícím s COVID-19, drogami, ohroženými druhy zvířat a rostlin a podhodnocováním zboží pomocí otevřeného i temného webu. Výsledkem operace bylo zadržení více než 1 400 zásilek nedovoleného zboží, včetně více než 35 000 kusů padělaného zboží, padělaných bankovek v přibližné hodnotě 240 000 EUR, více než 1 500 položek materiálů souvisejících s COVID-19, 240 kg pašovaných cigaret a

Operace	Popis
	tabáku a přes 20 kg konopí a marihuany.
ATHENA V	Operace se týkala pašování hotovostních peněz v EU pomocí kurýrních, poštovních a balíkových služeb. Tuto operaci koordinovala španělská celní správa s podporou úřadu OLAF a se zapojením třinácti členských států a Europolu. Během operace bylo zkontrolováno více než 14 000 balíků. Probíhá vyhodnocování výsledků.
ARKTOS 3	Společná akce řízená agenturou Frontex a společně řízená Litvou a Polskem s podporou Interpolu, úřadu OLAF, Eurojustu a Europolu společně s pohraniční stráží, policií a celníky z Estonska, Finska, Lotyšska, Slovenska a Švédska. Zaměřila se na podvody v oblasti spotřební daně, zejména na pašování tabákových výrobků, podvody s doklady a převaděčství migrantů na vybraných hraničních přechodech na východních pozemních hranicích EU. V rámci této akce donucovací orgány odhalily více než 400 inovativních tabákových výrobků, jako jsou elektronické cigarety a tekutiny do elektronických cigaret. Mezi zadrženým nelegálním zbožím bylo 6,7 milionu nelegálních cigaret, 2,6 tuny surového tabáku a půl tuny nelegálních drog. Bylo zatčeno patnáct pašeráků a odhaleno více než 200 padělaných dokumentů.
Společná akce CELBET 8	Organizovaná celní odbornou skupinou pro východní a jihovýchodní pozemní hranice (CELBET) s podporou úřadu OLAF. Zaměřila se na kontroly hotovostních peněz a odhalování nelegálních cigaret a jiných tabákových výrobků a také padělaných částí vozidel, oděvů, obuvi a kosmetiky vstupujících do EU přes východní hranici.
STOP II	Jednalo se o dosud největší celosvětovou operaci řízenou celními orgány, kterou organizovala organizace WCO a do které se zapojilo 146 členských celních správ, s podporou Europolu, Interpolu, Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC) a Světové zdravotnické organizace (WHO), společně s farmaceutickými společnostmi a dalšími subjekty ze soukromého sektoru. Cílem operace byl nezákonný obchod s léky, očkovacími látkami a zdravotnickými prostředky souvisejícími s COVID-19. Výsledkem bylo zabavení 365,7 milionu položek, z toho 195,5 milionu léčivých přípravků souvisejících s COVID-19, 156,7 milionu zdravotnických prostředků (jako jsou testovací sady na COVID-19, roušky, použité rukavice, dezinfekční gel a kyslíkové láhve) a přibližně 13,5 milionu dávek očkovacích látek proti COVID-19.
LUDUS II	Organizovaná Europolem za účasti úřadu OLAF, Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO), organizace WCO a 21 zemí. Výsledkem této operace bylo zabavení více než pěti milionů padělaných a nelegálních hraček v hodnotě 18 milionů EUR. Zabavené zboží představovalo rizika, jako je expozice chemickým látkám, uškrcení, udušení, úraz elektrickým proudem, poškození sluchu a nebezpečí požáru.
OPSON X	Společná operace Europolu a Interpolu zaměřená na padělané a nevyhovující potraviny a nápoje. Úřad OLAF řídil cílenou akci týkající se vína a alkoholických nápojů a koordinoval činnost devatenácti členských států a tří třetích zemí. Výsledkem této akce bylo zabavení téměř 1,8 milionu litrů vína a alkoholických nápojů evropskými celními a policejními orgány: 215 000 litrů padělaných alkoholických nápojů, převážně vína a vodky, a 1 550 000 litrů různých alkoholických nápojů, vín a piv, které porušovaly daňová pravidla nebo normy bezpečnosti potravin.
SHIELD II	Organizovaná Europolem. Úřad OLAF řídil cílenou akci se sedmnácti členskými státy proti padělaným a hormonálním látkám, doplňkům stravy a léčivým přípravkům na poruchy erekce a zamezil tomu, aby se celkem 254 731 tablet a 131 027 lahviček různých léčivých přípravků a 278 kg potravinových doplňků dostalo do EU.
DEMETER VII	Koordinovaná organizací WCO s cílem bojovat proti nezákonnému obchodování s odpady, látkami poškozujícími ozonovou vrstvu (ODS) a hydrofluoruhlodíky (HFC). Celkem se této operace zúčastnilo 102 donucovacích orgánů. Úlohou úřadu OLAF bylo zajišťovat spolupráci mezi zeměmi EU a třetími zeměmi za účelem získávání informací a zpravodajských informací, díky čemuž bylo odhaleno a zabaveno více než 4 000 tun odpadu (např. použitá elektronika, odpadní baterie, ojetá vozidla, tiskařské stroje) a 493 položek látek poškozujících ozonovou vrstvu a hydrofluoruhlodíků.
SILVER AXE VI	Každoroční operace pod vedením Europolu. Úřad OLAF se účastnil tím, že poskytoval odborné znalosti v oblasti identifikace a sledování podezřelých zásilek. Při

Operace	Popis
	operaci, do které bylo zapojeno 35 různých zemí, bylo zabaveno více než 1 200 tun nelegálních pesticidů. Díky tomu byly zabaveny nelegální a padělané výrobky v odhadované hodnotě 80 milionů EUR. Úřad OLAF sdílel operativní zpravodajské informace s celními orgány členských států a Číny, Ukrajiny, Ruska a Kolumbie. Sledoval podezřelé zásilky nelegálních pesticidů, díky čemuž bylo zabaveno celkem asi 39 tun.

5. KLÍČOVÁ OPATŘENÍ NA OCHRANU FINANČNÍCH ZÁJMŮ EU A PRO BOJ PROTI PODVODŮM

5.1. Provedení směrnice PIF

Směrnice (EU) 2017/1371 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (směrnice PIF) nabyla účinnosti dne 5. července 2017. Lhůta pro provedení směrnice do vnitrostátního práva uplynula dne 6. července 2019.

Dne 6. září 2021 zveřejnila Komise první ze tří **zpráv o provedení směrnice**, jak vyžaduje článek 18 této směrnice. Zpráva dospěla k závěru, že ačkoli všechny členské státy směrnici provedly, **jsou zapotřebí další opatření nezbytná k dosažení plného souladu s touto směrnicí**. Zdůraznila, že řádné provedení definic, sankcí, pravidel o soudní příslušnosti a promlčecích dob obsažených ve směrnici PIF týkajících se podvodů a jiných trestných činů poškozujících finanční zájmy EU je nezbytné k tomu, aby úřad EPPO mohl vést účinné vyšetřování a stíhání. Zpráva také zdůraznila důležitost spolupráce mezi úřadem EPPO a členskými státy.

V prosinci 2021 se Komise rozhodla zahájit **řízení o nesplnění povinnosti** proti osmi členským státům⁶⁰ za nesprávné provedení směrnice PIF. V únoru 2022 zahájila Komise řízení o nesplnění povinnosti proti pěti dalším členským státům⁶¹. V květnu 2022 zahájila Komise řízení o nesplnění povinnosti proti čtyřem dalším členským státům⁶².

Komise bude i nadále podnikat všechny nezbytné kroky k zajištění správného a úplného provedení směrnice PIF a v případě potřeby zahájí další řízení o nesplnění povinnosti.

Komise vypracovává druhou zprávu o provedení směrnice PIF, která má být zveřejněna ve třetím čtvrtletí roku 2022. Tato zpráva se zaměří na přiměřenost prahové hodnoty DPH ve výši 10 milionů EUR a účinnost ustanovení směrnice v oblasti podvodů při zadávání veřejných zakázek a promlčecích dob.

5.2. Boj proti praní peněz

Podvody týkající se rozpočtu EU mohou být také **přípravou na jiné trestné činy** (tj. může se jednat o predikativní trestný čin). V této souvislosti je relevantní právní rámec EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu, ačkoli přímo nesouvisí s ochranou rozpočtu EU.

⁶⁰ Finsko, Chorvatsko, Lotyšsko, Lucembursko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko a Španělsko.

⁶¹ Belgie, Kypr, Slovensko, Slovinsko a Švédsko.

⁶² Estonsko, Maďarsko, Malta a Nizozemsko.

Všechny členské státy oznámily úplné provedení páté směrnice o boji proti praní špinavých peněz⁶³ o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu⁶⁴.

5.3. Nástroj pro oživení a odolnost

Nařízení o **Nástroji pro oživení a odolnost** (RRF) vstoupilo v platnost dne 19. února 2021. Nástroj pro oživení a odolnost financuje reformy a investice v členských státech od začátku pandemie v únoru 2020 do 31. prosince 2026. Aby však mohly členské státy Nástroj pro oživení a odolnost využít, musí Evropské komisi předložit své **národní plány pro oživení a odolnost**. Každý plán stanoví reformy a investice, které mají být provedeny do konce roku 2026, díky čemuž členské státy budou moci obdržet finanční prostředky až do předem dohodnuté výše.

Každý plán by měl řešit problémy zjištěné v evropském semestru⁶⁵, zejména doporučení pro jednotlivé země⁶⁶ z let 2019 a 2020 přijatá Radou. Měl by také přispět k zelené a digitální transformaci a učinit ekonomiky a společnosti členských států odolnějšími. Investice musí respektovat zásadu „významně nepoškozovat“⁶⁷.

Nástroj pro oživení a odolnost je **nástroj založený na výkonnosti**. Po splnění dohodnutých milníků a cílů k dosažení reforem a investic v plánech mohou být členskému státu vyplaceny granty a půjčky.

Nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost⁶⁸ požaduje, aby členské státy přijaly veškerá vhodná opatření k ochraně finančních zájmů EU a k zajištění toho, aby **využívání finančních prostředků bylo v souladu s platnými unijními a vnitrostátními právními předpisy**. Za tímto účelem musí členský stát zajistit efektivní a účinný systém vnitřní kontroly a zpětné získávání neoprávněně vyplacených nebo nesprávně použitých částek. Podle tohoto **nového modelu poskytování finančních prostředků** jsou to členské státy, které mají hlavní odpovědnost za zajištění ochrany těchto zdrojů před podvodem, korupcí, střetem zájmů (definovanými jako „závažné nesrovnalosti“) a dvojitým financováním.

---

⁶³ Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 43).

⁶⁴ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/anti-money-laundering-and-counter-terrorist-financing_en#eu

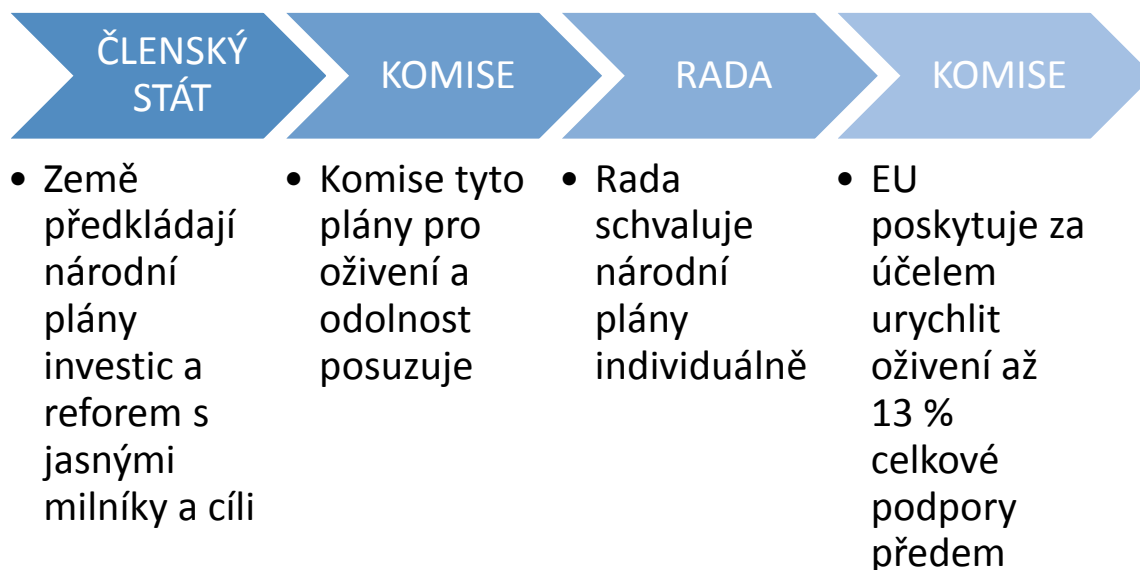
⁶⁵ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_cs

⁶⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/european-semester-timeline/spring-package_cs

⁶⁷ Žádné opatření zahrnuté v Nástroji pro oživení a odolnost by nemělo vést k významnému poškozování cílů podle článku 17 nařízení (EU) 2020/852 o taxonomii.

⁶⁸ Článek 22 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

Obrázek 4 – Proces posuzování národních plánů

Každý plán proto obsahuje **oddíl kontroly a auditu**, ve kterém členské státy popisují opatření (včetně opatření proti podvodům), která přijmou, a určují **konkrétní milníky a cíle** na ochranu finančních zájmů EU před závažnými nesrovnalostmi a dvojitým financováním. Komise může plán posoudit kladně pouze v případě, že kladně vyhodnotí jeho kontrolní systémy. Úřad OLAF jakožto útvar Komise podpořil Komisi při posuzování plánů pro oživení a odolnost členských států tím, že poskytoval **cílené poradenství v oblasti boje proti podvodům**. Nadále probíhá spolupráce s vnitrostátními orgány, jejímž cílem je výměna názorů a usnadnění šíření osvědčených postupů a zkušeností (jako je používání nástrojů v oblasti IT – viz také **oddíl 4.2.1**).

Přehled 11 – Operace SENTINEL

V září 2021 spojily Europol, úřad OLAF, úřad EPPO, Eurojust a 21 členských států své síly v rámci **operace SENTINEL**, aby se připravily na očekávanou vlnu podvodů, které mají dopad na finanční prostředky na navrácení. Za tímto účelem zřídil Europol specializovaný vnitřní mechanismus pro zpracování operačních údajů, pomoc s výměnou informací a podporu vyšetřovaných případů. Společné akce byly zaměřeny na podvody, daňové úniky, podvody v oblasti spotřební daně, korupci, zpronevěry, zneužívání veřejných prostředků a praní peněz. Europol a úřad OLAF vydaly v únoru 2022 společnou zprávu – „Posouzení hrozeb pro nástroj Next Generation EU (NGEU)“.

Mezi povinnostmi členských států v souvislosti s opatřeními na ochranu finančních zájmů EU patří shromažďování údajů o příjemcích, dodavatelích, subdodavatelích a skutečných majitelích. Komise zpřístupnila nástroj Arachne členským státům, aby jej mohly používat v souvislosti s Nástrojem pro oživení a odolnost.

Do konce roku 2021 bylo přijato 22 národních plánů. Ke dni 31. července 2022 jich bylo 25⁶⁹.

⁶⁹ Maďarsko a Nizozemsko je prozatím nepřijaly.

5.4. Ochrana oznamovatelů

K protiprávnímu jednání a zneužití práva může docházet v jakékoli organizaci, ať už soukromé nebo veřejné, velké nebo malé. Mohou mít mnoho podob, jako je korupce, podvody, nekalé praktiky podniků nebo nedbalost. Pokud se toto jednání neřeší, může vážným způsobem poškodit veřejný zájem. Lidé, kteří pracují pro organizaci nebo s ní spolupracují v rámci svých pracovních činností, jsou často první, kdo se o takovém jednání dozví, a mají proto jedinečnou příležitost informovat osoby, které mohou problém řešit.

Oznamovatelé, tj. lidé, kteří oznamují (v dotčené organizaci nebo vnějšímu orgánu) nebo zpřístupňují (veřejnosti) informace o protiprávním jednání získané v souvislosti s prací, pomáhají **předcházet škodám a odhalovat případy ohrožení nebo poškození** veřejného zájmu, které by jinak nemusely být zjištěny.

Na evropské a vnitrostátní úrovni je však ochrana oznamovatelů nejednotná a roztržitá. Oznamovatelé proto mnohdy raději své znepokojení neoznamují ze strachu z odvetných patření.

Směrnice o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, přijatá dne 23. října 2019, stanovila členským státům lhůtu pro provedení do vnitrostátního práva do 17. prosince 2021. Vztahuje se na mnoho důležitých oblastí práva EU, jako je boj proti praní peněz, ochrana údajů, ochrana finančních zájmů EU, bezpečnost potravin a výrobků, veřejné zdraví, ochrana životního prostředí a jaderná bezpečnost.

Do konce roku 2021 přijalo zvláštní právní předpisy pouze pět členských států⁷⁰. Do června 2022 tak učinily další čtyři členské státy⁷¹. Žádný postup dosud nezačal pouze jeden členský stát⁷². Tři členské státy⁷³ dokonce rozšířily oblast působnosti směrnice.

Do 17. prosince 2023 musí Komise předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění a uplatňování této směrnice.

5.5. Soubor nástrojů na podporu právního státu

V rámci takzvaného **souboru nástrojů na podporu právního státu** vypracovala Komise řadu nástrojů, které mají poskytovat reakci na různé výzvy v oblasti právního státu.

To zahrnuje **evropský mechanismus právního státu**, jehož hlavním prvkem je **výroční zpráva o právním státu**. Zaměřuje se na **zlepšení povědomí o vývoji v členských státech a porozumění tomuto vývoji**, aby bylo možné identifikovat výzvy v oblasti právního státu, najít možná řešení a včas zacílit podporu. Mechanismus rovněž stanovuje postup pro **každoroční dialog** mezi Komisí, Radou a Evropským parlamentem společně s členskými státy a také vnitrostátními parlamenty, občanskou společností a dalšími zúčastněnými stranami o právním státu.

5.5.1. Zpráva o právním státu – hlavní zjištění a hlavní body ve vztahu k ochraně finančních zájmů EU

Zpráva o právním státu za rok 2021⁷⁴, včetně kapitol věnovaných 27 zemím, představuje pozitivní a negativní vývoj v období od července 2020 do června 2021 v členských státech ve

---

⁷⁰ Dánsko, Litva, Malta, Portugalsko a Švédsko.

⁷¹ Chorvatsko, Kypr, Francie a Lotyšsko.

⁷² Maďarsko.

⁷³ Dánsko, Francie a Lotyšsko.

čtyřech klíčových oblastech právního státu: **systém soudnictví, protikorupční rámec, pluralita a svoboda sdělovacích prostředků a další institucionální otázky** týkající se brzd a protivah. Otázky související se systémem soudnictví nebo protikorupčním rámcem mohou mít významný dopad na to, jak jsou v daném členském státě chráněny finanční zájmy EU.

Třetí zpráva o právním státu přijatá v červenci 2022⁷⁵ se týká období od července 2021 do června 2022 a v souladu s tím, co oznámila předsedkyně von der Leyenová v projevu o stavu Unie v roce 2021, poprvé obsahuje konkrétní doporučení určená všem členským státům. V souladu s preventivní povahou zprávy je cílem doporučení podpořit členské státy v tom, aby usilovaly o dosažení pokroku u probíhajících nebo plánovaných reforem, motivovat je k pozitivním změnám a pomoci jim určit oblasti, ve kterých by mohlo být zapotřebí zlepšení nebo opatření v návaznosti na nedávné změny nebo reformy, a to i s ohledem na řešení systémových problémů v určitých případech.

5.5.2. Pokrok při provádění nařízení EU o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu EU

Nařízení (EU, Euratom) 2020/2092 o **obecném režimu podmíněnosti** na ochranu rozpočtu Unie před porušováním zásad právního státu, které dostatečně přímo ovlivňuje nebo vážně ohrožuje řádné finanční řízení rozpočtu EU nebo poškozují či vážně ohrožují ochranu finančních zájmů Unie.

Dne 2. března 2022 **přijala Komise pokyny**⁷⁶ vysvětlující způsob, jakým bude toto nařízení uplatňovat, včetně toho, jak budou chráněna práva konečných příjemců a příjemců finančních prostředků EU (viz **oddíl 7**).

Komise zahájila jeden postup podle nařízení o podmíněnosti.

5.6. Protikorupční politika

V roce 2021 Komise nadále poskytovala **technickou podporu** členským státům v oblasti boje proti korupci a posílení integrity prostřednictvím svých programů, konkrétně **programu na podporu strukturálních reforem** a nově zřízeného **Nástroje pro technickou podporu**. Technická podpora usnadnila revizi postupů pro výběr a hodnocení soudců a státních zástupců a prosazování protikorupčních opatření ve vzdělávání, záležitostech životního prostředí a sportu. Některým vnitrostátním orgánům byla poskytnuta podpora při zavádění monitorovacích mechanismů pro národní protikorupční plány, při revizi pravidel pro řešení střetů zájmů, při zajišťování dohledu nad veřejnými výdaji nebo při prokazování toho, že jsou připraveny připojit se k Úmluvě o boji proti podplácení Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

Komise pořádá v celé EU **workshopy pro sdílení zkušeností s bojem proti korupci**. Dne 13. prosince 2021 se na 14. workshopu pro sdílení zkušeností sešli zástupci členských států EU, Evropské komise, Europolu a akademické obce, na kterém jednali o tématu odolnosti vůči korupci v době krize. Komise mimo jiné rovněž podporuje **projekty zaměřené na posilování integrity a řešení korupce** v členských státech EU. V roce 2021 byly projekty v oblasti boje proti korupci financovány v rámci Fondu pro vnitřní bezpečnost – policie (ISFP) na období 2014–2020. Tyto projekty zahrnují mimo jiné projekt C.O.R.E, jehož cílem je vyvinout a ověřit reprodukovatelný postup pro výpočet rizika korupce při zadávání veřejných zakázek v době

---

⁷⁴ COM(2021) 700 final ze dne 20. července 2021.

⁷⁵ COM(2022) 500 final ze dne 13. července 2022.

⁷⁶ COM(2022) 1382 final ze dne 2. března 2022.

pandemie na základě sběru a zpracování údajů o veřejných zakázkách. Tento postup má za cíl zlepšit včasné odhalování rizika korupce a posílit důkazní základnu pro reformu politiky, přičemž má především sloužit protikorupčním orgánům a donucovacím orgánům, ale také novinářům a široké veřejnosti při plnění cílů odpovědnosti.

Komise rovněž vybízí členské státy k tomu, aby přijaly **vnitrostátní protikorupční strategie**, které zajistí, aby:

- politické závazky byly proměněny v konkrétní opatření,
- legislativní nebo institucionální nedostatky byly řešeny soudržným, komplexním a koordinovaným způsobem a
- protikorupční snahy byly přizpůsobeny měnícímu se prostředí.

6. VÝSLEDKY KONTROLNÍCH ČINNOSTÍ

6.1. Zdroje údajů a metodika

Tento oddíl vychází především z údajů vykázaných členskými státy v oblasti tradičních vlastních zdrojů (TVZ) a sdíleného řízení a kandidátskými zeměmi v oblasti předvstupní pomoci. Údaje týkající se přímých výdajů (**oddíl 6.1.2**) jsou získány z vnitřního účetního systému Komise. **Rámeček 2** upřesňuje podmínky, za jakých členské státy oznamují nesrovnalosti, a jak se v tomto oddíle používají.

Rámeček 2: Oznamování nesrovnalostí členskými státy

Odvětvové právní předpisy týkající se TVZ a finančních prostředků ve sdíleném řízení upřesňují řadu podmínek, za kterých musí členské státy oznamovat nesrovnalosti zjištěné v těchto oblastech.

K oznamování nesrovnalostí používají dva informační systémy: systém OWNRES v oblasti TVZ a systém IMS ve sdíleném řízení a předvstupní pomoci.

V souvislosti s TVZ musí členské státy oznamovat zjištěné nesrovnalosti a podvody přesahující 10 000 EUR a ve svých oznámeních uvést, zda se zjištěný případ týká podvodného jednání či nikoli.

U sdíleného řízení platí stejný finanční limit, nicméně členské státy musí klasifikovat oznamovanou nesrovnalost tím, že uvedou, zda se jedná o podezření z podvodu, potvrzený podvod nebo pouhou (administrativní) nesrovnalost. Členské státy mohou oznámené nesrovnalosti kdykoli aktualizovat a rovněž upravit jejich klasifikaci. V případě pouhé nesrovnalosti platí následující výjimky a členské státy nemusí oznamovat případy:

- 1) kdy nesrovnalost spočívá pouze v úplném nebo částečném neprovedení určité operace uvedené ve spolufinancovaném operačním programu z důvodu úpadku příjemce;
- 2) na něž příjemce upozornil řídicí či certifikační orgán dobrovolně a dříve, než je některý z těchto orgánů odhalil, ať již před nebo po vyplacení příspěvku z veřejných zdrojů;
- 3) které řídicí nebo certifikační orgán odhalil a napravil dříve, než byly příslušné výdaje zahrnuty do výkazu výdajů předkládaných Komisi.

Nesrovnalosti oznamované členskými státy jsou v této zprávě rozděleny do dvou obecných kategorií: **nesrovnalosti podvodného charakteru** a **nesrovnalosti jiného než podvodného charakteru**.

Nesrovnalosti podvodného charakteru jsou nesrovnalosti, u kterých členské státy uvedly klasifikaci **podvodu** v oblasti TVZ nebo **podezření z podvodu** nebo **potvrzeného podvodu** ve vztahu ke sdílenému řízení a předvstupní pomoci.

Zbývající případy jsou označovány jako **nesrovnalosti jiného než podvodného charakteru**.

V roce 2021 bylo oznámeno celkem 11 218 nesrovnalostí v přibližné výši 3,24 miliardy EUR. Z hlediska počtu oznámených nesrovnalostí je situace ve srovnání s rokem 2020 stabilní s mírným poklesem o cca 5 %. Související finanční výše však oproti předchozímu roku zaznamenala významný nárůst, když se více než zdvojnásobila (+121 %).

Rámeček 3 obsahuje krátkou metodickou poznámku o tom, jak vykládat tyto údaje a údaje zveřejněné v následujících oddílech.

Rámeček 3: Metodická poznámka

Oznamování nesrovnalostí podléhá několika omezením.

V případě TVZ je doba uplynulá od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalostem, do okamžiku jejich odhalení odvislá od typu kontroly: kontroly při propouštění zboží umožňují okamžité odhalení, zatímco kontroly po propuštění zboží se provádějí ve lhůtě tři let od oznámení celního dluhu. Nesrovnalosti tedy mohou být odhaleny až tři roky po propuštění zboží. Po odhalení jsou oznamovány s ohledem na zákonné lhůty zpravidla neprodleně.

V případě výdajů je s výjimkou nesrovnalostí podvodného charakteru odhalených před provedením platby, tj. kterým bylo zabráněno, převážná většina oznámených nesrovnalostí (podvodného charakteru i jiného než podvodného charakteru) odhalena během následných kontrol. To znamená, že mezi okamžikem, kdy došlo k nesrovnalostem, a okamžikem, kdy jsou oznámeny Komisi, je časová prodleva. Ta je v průměru dva a půl až tři roky dlouhá⁷⁷.

Velká část výdajů EU se navíc řídí víceletými cykly, přičemž plnění se postupně zvyšuje až do ukončení programu (obvykle n+2 nebo n+3 ve vztahu k poslednímu roku cyklu, tj. 2022–2023 ve vztahu k současnému programovému období), kdy rovněž bývá oznamováno nejvíce nesrovnalostí.

Z těchto důvodů neposkytuje meziroční srovnání z hlediska oznamování nesrovnalostí spolehlivý přehled o situaci, zejména pokud jde o odchylky týkající se finančního dopadu, protože by jej mohl ovlivnit velmi malý počet případů s vysokou hodnotou.

Spolu s meziročními odchylkami proto představuje tato zpráva (a dokument „Statistická analýza nesrovnalostí“, který je k ní připojen) rovněž víceletý výhled (podle programového období pro politiku soudržnosti a politiky předvstupní pomoci a pětiletý pro ostatní oblasti), jenž má zmírnit zkreslení analýzy výše uvedenými faktory.

6.2. Příjmy

V roce 2021 přijala Komise návrh na změnu nařízení o poskytování vlastních zdrojů⁷⁸ s cílem ještě více posílit systém poskytování vlastních zdrojů, díky čemuž se zajistí pravidelné a včasné

⁷⁷ Jedná se o časovou prodlevu měřenou pro nesrovnalosti oznámené v politice soudržnosti. Viz oddíl 4.5.1 dokumentu „Statistická analýza nesrovnalostí oznámených v roce 2021“, který je připojen k této zprávě.

⁷⁸ Nařízení Rady (EU, Euratom) 2022/615, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 609/2014, bylo přijato dne 5. dubna 2022.

platby do rozpočtu EU. Kromě toho byla zavedena nová strategie prosazování, jejímž cílem je rychleji reagovat na budoucí rizika a lépe chránit TVZ.

6.2.1. Podvody v oblasti DPH

Úřad EPPO má pravomoc vyšetřovat závažné trestné činy proti společnému systému DPH. Tyto trestné činy by měly souviset s územím dvou nebo více členských států a měly by se týkat celkové škody ve výši nejméně 10 milionů EUR.

V roce 2021 úřad EPPO vyšetřoval 91 takových případů s odhadovanými škodami ve výši 2,5 miliardy EUR⁷⁹.

6.2.2. Tradiční vlastní zdroje

V roce 2021 pandemie COVID-19 nadále narušovala životy všech osob i podniků v EU. Zatímco v roce 2020 bylo na pandemii nahlíženo jako na mimořádnou událost, v roce 2021 byla považována za samozřejmost, což dokládají údaje o objemech dovozu: po výrazném poklesu dovozu do EU-27 o 11,6 % v roce 2020 se dovoz v roce 2021 zvýšil o 23 %.

Tabulka 3 – Příjmy: Nesrovnalosti odhalené a oznámené členskými státy – TVZ – v roce 2021

Oblast rozpočtu	Nesrovnalosti podvodného charakteru		Nesrovnalosti jiného než podvodného charakteru		Míra odhalení podvodů ⁸⁰	Míra odhalení nesrovnalostí ⁸¹
	N	miliony EUR	N	miliony EUR	%	%
Tradiční vlastní zdroje EU-27	482	157,1	3 506	366,8	0,63 %	1,48 %

⁷⁹ Úřad evropského veřejného žalobce, *Výroční zpráva za rok 2021*, s. 10.

⁸⁰ Míra odhalení podvodů: podíl finančních částek souvisejících s nesrovnalostmi podvodného charakteru na zjištěné a odhadované hodnotě celkových vlastních zdrojů.

⁸¹ Míra odhalení nesrovnalostí: podíl finančních částek souvisejících s nesrovnalostmi jiného než podvodného charakteru na zjištěné a odhadované hodnotě celkových vlastních zdrojů.

V roce 2021 byl počet nesrovnalostí podvodného charakteru a nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru souvisejících s TVZ (viz **tabulka 3**) poměrně stabilní, s poklesem pouze o 3 % ve srovnání s pětiletým průměrem. Počet nesrovnalostí podvodného charakteru se zvýšil o 1 % a nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru se snížil o 4 %. Ze všech nesrovnalostí podvodného charakteru a nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru odhalených v roce 2021 bylo 12 % klasifikováno jako podvodné. Související výše TVZ vzrostla a byla nejvyšší částkou TVZ zjištěnou za posledních pět let. U nesrovnalostí podvodného charakteru se výše zjištěných TVZ ve srovnání s pětiletým průměrem zvýšila o 32 % a u nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru o 13 %. Celkově se výše TVZ v roce 2021 zvýšila o 18 % oproti průměru za roky 2017–2021⁸².

Vnitrostátní služby pro boj proti podvodům hrály spolu s celními orgány v roce 2021 hlavní úlohu při odhalování případů podvodů. Inspekce prováděné službami pro boj proti podvodům byly při odhalování případů podvodů nejúspěšnější a předčily kontroly po propuštění zboží a kontroly při propuštění zboží prováděné za účelem odhalení podvodů v oblasti celních úniků. Nesrovnalosti jiného než podvodného charakteru byly odhaleny především prostřednictvím kontrol po propuštění zboží.

Přehled 12 – TVZ: Nejčastěji se opakující nesrovnalosti a druhy dotčeného zboží

Většina případů nahlášených v roce 2021 jako nesrovnalosti podvodného nebo jiného než podvodného charakteru se týká **podhodnocení, nesprávného původu** nebo **sazebního zařazení / nesprávného popisu zboží**. **Pašování** je i nadále jedním z hlavních typů podvodů. Mezi druhy zboží, jichž se nejvíce týkaly podvody a nesrovnalosti co do počtu případů a peněžního vyjádření, patřily **textilní výrobky, elektrické stroje a zařízení**, za nimiž následovaly **různé chemické výrobky, obuv a tabákové výrobky** co do množství a **vozidla a plastové výrobky** co do počtu případů. V roce 2021 byla Čína opět hlavní zemí původu zboží, jehož se nejvíce týkaly nesrovnalosti oznámené jako podvodného nebo jiného než podvodného charakteru.

TVZ: rozdíl v údajích za rok 2021 oproti pětiletému průměru za období 2017–2021

-3 % počet nesrovnalostí podvodného a jiného než podvodného charakteru

+32 % finanční částky související s nesrovnalostmi podvodného charakteru

+13 % finanční částky související s nesrovnalostmi jiného než podvodného charakteru

Výrazný nárůst počtu případů oznámených jako nesrovnalosti byl v roce 2021 pozorován u zboží souvisejícího s COVID-19. Mezi toto zboží patřily **dezinfekční prostředky a sterilizační výrobky, ochranné oděvy a zdravotnický spotřební materiál**. Z analýzy však vyplývá, že dopad nesrovnalostí týkajících se zboží souvisejícího s COVID-19 v roce 2021 zůstal relativně nízký (54 % celkového počtu oznámených nesrovnalostí a

6 % souvisejících částek).

V roce 2021 Komise pokračovala v provádění svých monitorovacích a kontrolních návštěv na místě nebo na dálku s cílem zajistit správné uplatňování právních předpisů EU v oblasti cel a TVZ. Pokud se spolupráce a pokrok při řešení přetrvávajících problémů nepokládají za dostatečné, jsou ukládána nápravná opatření.

⁸² Úplnou analýzu nesrovnalostí oznámených v TVZ lze nalézt v oddílu 2 dokumentu „Statistická analýza nesrovnalostí oznámených v roce 2021“, který je připojen k této zprávě.

Jak uvádí zpráva PIF za rok 2020, tato nápravná opatření již Komise uplatnila vůči Spojenému království v souvislosti s podhodnoceným textilním zbožím a obuví z Číny⁸³. Dne 8. března 2022 vydal Soudní dvůr své rozhodnutí ve věci C-213/19⁸⁴ proti Spojenému království. Komise v současné době analyzuje důsledky tohoto rozhodnutí Soudního dvora EU jak pro Spojené království (např. přepočítání ztrát TVZ), tak pro ostatní členské státy.

Přehled 13 – Obcházení a absorpce u opatření na ochranu obchodu

Prioritou v roce 2021 bylo i nadále sledování stávajících opatření na ochranu obchodu. Zvláštní pozornost byla věnována opatřením na ochranu obchodu, u kterých bylo po uložení antidumpingových nebo vyrovnávacích opatření zjištěno zvýšené riziko vyhýbání se cla, a to buď obcházením⁸⁵, snížením vývozní ceny nebo absorpcí ceny⁸⁶ při dalším prodeji.

V roce 2021 zahájila Komise čtyři šetření týkající se možného obcházení dovozu **textilií ze skleněných vláken**⁸⁷ z Turecka a Maroka poté, co byla na tyto výrobky pocházející z Číny a Egypta v roce 2020 uložena antidumpingová a vyrovnávací cla. U stejného výrobku pocházejícího z Egypta také proběhlo jedno antiabsorpční šetření. Tím se celkový počet těchto šetření zahájených v posledních třech letech zvýšil na jedenáct, respektive dvě. V roce 2021 Komise navíc zjistila, že platná antidumpingová cla na dva různé typy **hliníkových fólií pro domácnost** z Číny byla obcházena přes Thajsko, kde byla na výrobku prováděna pouze dílčí montáž.

Řada vyšetřovaných případů, jež zahrnovaly překládku po odeslání dotčeného výrobku z Číny, aby byla na výrobku provedena v Turecku a Maroku dílčí montáž, tak symbolizuje výzvy, které představuje čínská politika „Jedno pásmo, jedna cesta“, a odhodlání Komise podniknout odpovídající rázné kroky proti těmto nekalým obchodním praktikám.

6.3. Výdaje

Ačkoli byla zavedena flexibilita a nástroje pro řešení krize způsobené pandemií COVID-19, musel se rozpočet EU potýkat také s novými výzvami a riziky⁸⁸. Komisi se obecně podařilo udržet vysokou úroveň rozsahu auditu a jistoty. Stejně úspěchu dosáhly i členské státy, které provádějí většinu auditů a všech kontrol v rámci sdíleného řízení.

⁸³ Evropská komise, *32. výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boj proti podvodům – 2020*, přehled 1, s. 13.

⁸⁴ Rozsudek ze dne 8. března 2022, EU:C:2022:167.

⁸⁵ Na základě článku 13 základního antidumpingového nařízení dochází k obcházení, když se vyvážející výrobci ve třetích zemích uchylují k praktikám, jako je přeprava výrobku přes zemi, na kterou se nevztahuje clo (překládka), mírná úprava výrobku tak, aby se na něj nevztahovalo clo nebo vývoz prostřednictvím vyvážejícího výrobce s nižšími individuálními sazbami antidumpingového nebo vyrovnávacího cla (mezipodnikové přesměrovávání obchodních toků).

⁸⁶ Další praktikou je absorpce cla, když vývozci navzdory uloženým opatřením sníží své ceny, aby přebili účinek cla, nebo dovozci při dalším prodeji výrobku v Unii clo nezohlední.

⁸⁷ Textilie ze skleněných vláken se používají například pro výrobu lopatek pro větrné turbíny, při výrobě lodí, nákladních automobilů a sportovních potřeb a také v systémech sanace potrubí.

⁸⁸ Viz 32. zpráva PIF, *cit.*, oddíl 6.2, s. 37–40.

Díky tomu nevedla poskytnutá flexibilita k uvolnění kontrol. Pozměněná pravidla zavedená v kontrolních postupech členských států byla časově i rozsahem omezená. To pomohlo příjemcům a členským státům v obtížných situacích⁸⁹.

Rovněž byla nově zavedena nebo již dříve byla zavedena spolehlivá zmírňující opatření ke zmírnění rizik spojených s nemožností provádět audity a kontroly na místě. Audity na místě byly například nahrazeny dokumentárními prověrkami a audity na dálku s tím, že inspekce na místě mohly být nahrazeny řešeními v oblasti IT (fotografie s geografickými značkami, družicovými snímky, videokonference atd.)⁹⁰.

Za této situace a v souladu s očekávaným trendem se za posledních pět let počet oznámených nesrovnalostí (podvodného charakteru i jiného než podvodného charakteru) souvisejících s výdaji EU za programové období 2007–2013 snížil, zatímco počet nesrovnalostí souvisejících s finančním rámcem na období 2014–2020⁹¹ se v souladu s prováděcími cykly zvyšuje a nyní představuje převážnou většinu oznámených nesrovnalostí (asi 90 %). Počet oznámených nesrovnalostí týkajících se ročních výdajů (přímá podpora zemědělců a opatření na podporu trhu) byl stálý.

---

⁸⁹ Evropská komise, *Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o opatřeních přijatých v návaznosti na udělení absolutoria za rozpočtový rok 2020*, COM(2022) 331 final ze dne 30. června 2022, s. 2.

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Oblasti výdajů související s programovými obdobími se týkají rozvoje venkova, soudržnosti, rybolovu a vnitřních politik.

Tabulka 4 – Výdaje: odhalené a oznámené nesrovnalosti podle oblasti rozpočtu v roce 2021

Oblast rozpočtu	Nesrovnalosti podvodného charakteru		Nesrovnalosti jiného než podvodného charakteru		Míra odhalení podvodů ⁹²	Míra odhalení nesrovnalostí ⁹³
	N	miliony EUR	N	miliony EUR	%	%
Zemědělství	250	30,0	3 455	204,0	0,06 %	0,38 %
<i>Rozvoj venkova</i>	144	16,5	2 400	94,7	0,12 %	0,68 %
<i>Podpora zemědělství</i>	98	13,0	1 015	107,5	0,03 %	0,27 %
<i>Oboje/nejasné</i>	8	0,5	40	1,8	—	—
Evropské strukturální a investiční fondy	215	1 624,0	2 271	812,9	2,57 %	1,29 %
<i>Soudržnost a regionální politika</i>	155	1 605,5	1 627	588,5	3,42 %	1,25 %
<i>Sociální politika</i>	50	16,7	614	217,6	0,11 %	1,39 %
<i>Rybolov</i>	10	1,8	70	6,8	0,35 %	1,32 %
Ostatní fondy sdíleného řízení	0	0	45	4,3	0,00 %	0,22 %
Předvstupní pomoc	29	1,9	86	4,2	0,10 %	0,22 %
<i>Předvstupní pomoc</i>			1	0,4	—	—
<i>Nástroj předvstupní pomoci I</i>	4	0,4	29	2,3	—	—
<i>Nástroj předvstupní pomoci II</i>	25	1,5	56	1,5	—	—
Přímé výdaje	54	7,0	825	35,9	0,03 %	0,16 %
CELKEM	548	1 662,9	6 682	1 061,3	1,0 %	0,63 %

6.3.1. Sdílené řízení

Zemědělství: rozdíl v údajích za rok 2021 oproti pětiletému průměru za období 2017–2021

+1 % počet nesrovnalostí podvodného a jiného než podvodného charakteru

–28 % finanční částky související s nesrovnalostmi podvodného charakteru

+18 % finanční částky související s nesrovnalostmi

⁹² jiného než podvodného charakteru; podíl finančních částek souvisejících s nesrovnalostmi podvodného charakteru na celkových provedených platbách.

⁹³ Míra odhalení nesrovnalostí: podíl finančních částek souvisejících s nesrovnalostmi jiného než podvodného charakteru na celkových provedených platbách.

⁹⁴ Úplnou analýzu nesrovnalostí oznámených v zemědělství lze nalézt v oddílu 3 dokumentu „Statistická analýza nesrovnalostí oznámených v roce 2021“, který je připojen k této zprávě.

⁹⁵ Viz 32. zpráva PIF za rok 2020, *cit.*, str. 35.

oznámeny za období 2007–2013 po srovnatelném období provádění. Oznamování podvodů v oblasti podpory zemědělství (včetně přímé podpory a tržních opatření) je i nadále poměrně stabilní, i když v roce 2021 zaznamenalo pokles o 17 % oproti předchozímu roku. Počet oznámených případů podvodu v poměru k platbám je u přímých plateb i nadále velmi nízký. Nejvyšší je tento počet u tržních opatření, zejména v **odvětví ovoce a zeleniny** a ve vztahu k **vnitrostátním podpůrným programům v odvětví vína**. U tržních opatření byly zaznamenány i poměrně vysoké související finanční částky, konkrétně v oblasti **propagace zemědělských produktů**.

Pokud jde o rozvoj venkova a přímé platby zemědělcům, **přispívají analýza rizik a informace z vlastní iniciativy od občanské společnosti**, včetně sdělovacích prostředků, k odhalování nesrovnalostí podvodného charakteru i jiného než podvodného charakteru jen **okrajově**. Ve vztahu k tržním opatřením má analýza rizik při odhalování důležitější roli, a to z důvodu kontroly obchodních dokumentů subjektů coby příjemců plateb založené na rizicích.

Přehled 14 – Boj proti podvodům v oblasti ekologické produkce

Prostřednictvím akčního plánu pro podporu ekologické produkce⁹⁶ Komise ještě více posílila boj proti podvodům v oblasti ekologické produkce. S ohledem na ochranu finančních zájmů EU systematizovala porovnávání informací v informačním systému ekologického zemědělství (OFIS) ohledně možného nesouladu v ekologické produkci s informacemi, které má o poskytování finanční podpory EU pro ekologickou produkci. V této souvislosti byl úřadu OLAF poskytnut přímý přístup k údajům v systému OFIS.

S úřadem EPPO byla vedena informativní jednání o tom, jak mu umožnit přístup k údajům v systému OFIS, přičemž do systému TRACES již mu byl přístup udělen⁹⁷.

Přibližně deset let od prvního oznámení je i nadále **podíl případů podezření z podvodu, které nevedly k odsouzení, velmi vysoký**, zatímco podíl případů, ve kterých byl podvod prokázán, je nízký. To může signalizovat potřebu větších investic do vyšetřování a stíhání.

Přehled 15 – Zemědělství: nejčastěji odhalované nesrovnalosti

V období 2017–2021 byly u **plateb přímé podpory zemědělcům** nejčastěji odhalenými nesrovnalostmi podvodného charakteru **padělání listinných důkazů nebo žádost o podporu**. Padělat lze celou řadu dokumentů a informací, jako jsou nájemní smlouvy nebo doklady prokazující vlastnictví a dokumenty související s dodržováním požadavků podmíněnosti.

V souvislosti s **tržními opatřeními** se podvody týkaly především **provádění opatření**, často v kombinaci s jinými porušeními. V několika případech vyšetřovaných úřadem OLAF, ve kterých byl **střet zájmů** kombinován s jinými nesrovnalostmi v souvislosti s **tržním opatřením „Propagace“**, byly zaznamenány vysoké finanční částky. Potenciálním rizikem je **vytváření umělých podmínek** pro získání finanční podpory.

V oblasti **rozvoje venkova** podvodníci využívali především **padělání dokladů**. Může se jednat o padělání faktur, označování použitého zařízení za nové, manipulaci s nabídkami v zadávacích řízeních nebo poskytování nepravdivých informací o dodržování podmínek pro získání podpory. Vysoký počet nesrovnalostí podvodného charakteru se týkal **neúplného provedení opatření**. Potenciálním rizikem pro financování rozvoje venkova je také **vytváření umělých podmínek**.

⁹⁶ COM(2021) 141.

⁹⁷ TRACES je internetová platforma Evropské komise pro sanitární a fytosanitární certifikaci, jež se vyžaduje pro dovoz zvířat, živočišných produktů, potravin a krmiv neživočišného původu a rostlin do Evropské unie a pro obchod se zvířaty a určitými živočišnými produkty uvnitř EU a jejich vývoz z EU.

Příjemci mohou například uměle rozdělit zemědělské podniky a žádat o podporu prostřednictvím několika společností ve spojení, aby zamezili omezením podpory.

Politika soudržnosti: rozdíl v údajích za rok 2021 oproti pětiletému průměru za období 2017–2021

-11 % počet nesrovnalostí podvodného a jiného než podvodného charakteru

+186 % finanční částky související s nesrovnalostmi podvodného charakteru

+14 % finanční částky související s nesrovnalostmi jiného než podvodného charakteru

Evropské strukturální a investiční fondy (fondy ESI)⁹⁸ – Mezi lety 2017 a 2021 se u fondů ESI snížil počet nesrovnalostí podvodného charakteru i jiného než podvodného charakteru souvisejících s **programovým obdobím 2007–2013**. Počet nesrovnalostí oznámených za **programové období 2014–2020** se zvýšil. Tento vývoj je v souladu se známými trendy a modely při odhalování a oznamování nesrovnalostí a souvisí s prováděcím cyklem víceletých programů.

Počet nesrovnalostí oznámených jako podvodného charakteru za programové období 2014–2020 byl v souladu s počtem nesrovnalostí odhalených za programové období 2007–2013 po uplynutí stejného počtu let od začátku období; míra odhalení podvodů byla přibližně o 1 % vyšší než v období 2007–2013⁹⁹. To však neplatí pro nesrovnalosti jiného než podvodného charakteru. U nich byl zaznamenán **pokles počtu a finančních částek vykázaných po osmi letech** od začátku programového období (analýzu důvodů poklesu lze nalézt v **přehledu 17**).

Přehled 16 – Důvody poklesu nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru v politice soudržnosti

V souvislosti s politikou soudržnosti a rybářskou politikou **provedl úřad OLAF zvláštní analýzu** založenou na nesrovnalostech jiného než podvodného charakteru oznámených členskými státy, a to do roku 2020 včetně. Tato analýza poskytuje řadu možných důvodů tohoto výrazného poklesu.

Stávající rozdíl může částečně odůvodnit **zpoždění v provádění** příslušných operačních programů. Pokles nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru lze dále vysvětlit možnou **změnou v postupech pro oznamování** některých orgánů u nesrovnalostí s hodnotou do 10 000 EUR.

U programového období 2014–2020 byla prodloužena **možnost zjednodušeného vykazování nákladů**. Zvýšení procentního podílu výdajů, na které se vztahuje zjednodušené vykazování nákladů, (ze 7 % na 33 %) může být u Evropského sociálního fondu významným faktorem přispívajícím k poklesu nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru.

Dalším důvodem mohlo být **zpožděné přizpůsobení se změně výjimky** z oznamování nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru, která byla přijata v roce 2009 a měla dopad na oznamování v období 2007–2013.

⁹⁸ Úplnou analýzu nesrovnalostí oznámených ve vztahu k fondům ESI lze nalézt v oddílu 4 dokumentu „Statistická analýza nesrovnalostí oznámených v roce 2021“, který je připojen k této zprávě.

⁹⁹ S ohledem na programové období 2014–2020 je míra odhalení podvodů silně ovlivněna významnými odhaleními učiněnými Rumunskem a Slovenskem, jedná se však pouze o jednotlivé případy nesrovnalostí, které zahrnovaly velmi vysoké finanční částky. Tyto nesrovnalosti měly rovněž významný dopad na míru odhalení podvodů v rámci EU-27. Srovnání obou programových období je důležité, protože umožňuje porozumět tomu, že nárůst o 186 % v roce 2021 oproti pětiletému průměru souvisí s výjimečnými situacemi.

K poklesu mohlo přispět i **zavedení roční účetní závěrky a vyloučení probíhajících posouzení**. Od programového období 2014–2020 mohou členské státy vyloučit z roční účetní závěrky výdaje, u nichž právě probíhá posouzení legality a správnosti. Jejich vyloučením členské státy zamezí snížení příspěvku z daného fondu, i když dojde k nesrovnalostem. Členské státy této možnosti využívají.

Za určitých podmínek by po sedmi letech provádění (konec roku 2020) kombinovaný účinek těchto důvodů zhruba odpovídal přibližně dvěma třetinám celoevropského poklesu oznamování nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru.

Dále by se měl vzít do úvahy dopad zvýšené správní kapacity. Neexistují žádné ukazatele, které by prokázaly zvýšenou způsobilost prováděcích orgánů a příjemců, nebo dopad, který by tato zvýšená způsobilost mohla mít z hlediska snížení počtu nezáměrných nesrovnalostí. Některé podpůrné faktory by však tento pozitivní vývoj mohly naznačovat, jako například: a) **účinná a přiměřená opatření proti podvodům** přijatá na úrovni operačního programu, která mohla vést k dřívějšímu odhalení nesrovnalostí a jejich předcházení (podvodného charakteru i jiného než podvodného charakteru); b) **vyšší kvalita a větší zkušenosti příslušných orgánů** (zejména v některých členských státech), **včetně příjemců**, a c) **větší zapojení občanské společnosti prostřednictvím paktů integrity** (viz přehled 18).

Pandemie COVID-19 mohla na druhou stranu zesílit tlak na správní kapacitu subjektů zapojených do systémů řízení a kontroly. Díky tomu by mohlo být v nadcházejících letech odhaleno více nesrovnalostí.

Rizika nesrovnalostí se zdají být vyšší v oblastech politiky soudržnosti souvisejících s **dopravou, ochranou životního prostředí, výzkumem, technologickým rozvojem a inovacemi, sociálním začleňováním** a podporou **zaměstnanosti a pracovní mobility**.

Analýza poukazuje na rizika související se **zelenou transformací**, včetně investic do energetické účinnosti, poskytování pitné vody, nakládání s odpady, obnovitelné energie (solární) a prevence rizik. Rizika **digitální transformace** se z hlediska počtu nesrovnalostí zdají být významnější u služeb a aplikací pro malé a střední podniky a z hlediska finančních částek u služeb a aplikací pro elektronickou veřejnou správu. Nesrovnalosti byly oznámeny také v souvislosti s investicemi do infrastruktury pro digitální transformaci.

Pokud jde o **výzkum, technologický rozvoj a inovace**, analýza naznačuje vyšší rizika u investic za účelem podpory těchto činností ve společnostech. Obzvláště se to týkalo opatření na stimulaci výzkumu, inovací a podnikání v malých a středních podnicích.

Rizika jsou vysoká ve vztahu k investicím do **dopravní infrastruktury** z důvodu četných nesrovnalostí v obecných silničních projektech, které ovlivňují regionální a místní úroveň, a z důvodu vysokých finančních částek spojených s nesrovnalostmi týkajícími se železnic a silnic transevropské sítě (TEN). Rizikové se rovněž zdají být investice do multimodální infrastruktury sítě TEN a do elektrických sítí.

Rizika v souvislosti se **sociálním začleňováním**, chudobou a diskriminací se zdají být vyšší u investic do i) aktivního začleňování; ii) zdravotní infrastruktury; iii) zlepšení přístupu ke zdravotní péči a sociálním službám; iv) sociální infrastruktury a regenerace venkovských a městských oblastí; v) investic ve prospěch marginalizovaných komunit a vi) infrastruktury péče o děti.

Pokud jde o podporu **zaměstnanosti** a mobility pracovních sil, rizika se zdají být vyšší u investic do i) adaptace pracovníků a podniků na změny, zejména činnosti v oblasti navrhování a propagace inovativních a produktivnějších způsobů práce; ii) přístupu k zaměstnání, zejména k činnostem pro uchazeče o zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných osob a osob vzdálených od trhu práce, a podpory samostatné výdělečné činnosti a zakládání podniků.

Přehled 17 – ESI: Nejčastěji se opakující nesrovnalosti a druhy dotčeného zboží

Nejčastějšími nesrovnalostmi podvodného charakteru bylo použití **pozměněných nebo padělaných dokladů**. V případě porušení smluvních ustanovení/pravidel podvodného charakteru se jednalo o vysoké finanční částky. Tento typ podvodu často spočíval v **nedokončení nebo neprovedení financovaného opatření**. Většina nesrovnalostí podvodného charakteru týkajících se etiky a integrity se týkala **střetů zájmů**. U nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru bylo nejčastěji oznamováno porušení pravidel pro **zadávání veřejných zakázek**, podvod byl však odhalen pouze ve 4 % těchto případů.

Analýza rizik přispívá k odhalování podvodů i nadále pouze okrajově, zatímco **informace od občanské společnosti** (včetně informací zveřejněných ve sdělovacích prostředcích) hrají stále důležitější a větší roli. To však neplatí pro nesrovnalosti jiného než podvodného charakteru. Odhalování podvodů a nesrovnalostí by se mohlo zlepšit prostřednictvím projektů tematické analýzy rizik *ex post* zaměřených na skupiny minulých transakcí.

Přehled 18 – Pakty integrity a spolupráce s občanskou společností

Pakty integrity, monitorovací nástroj podporovaný občanskou společností zaměřený na zvýšení transparentnosti, odpovědnosti a řádné správy v oblasti zadávání veřejných zakázek, jsou podporovány v programech na období 2021–2027 ve fázi navrhování a posuzování. Na základě osmnácti ukončených pilotních projektů (v jedenácti členských státech v letech 2016 až 2021) Komise motivuje členské státy k tomu, aby pokračovaly v provádění paktů integrity v cílených projektech financovaných z fondů EU tím, že pakty integrity postupně začleňování do svých programů, a v tomto ohledu poskytuje členským státům podporu pomocí nedávno zveřejněného souboru nástrojů¹⁰⁰.

Přibližně deset let od prvního oznámení je i nadále podíl případů podezření z podvodu, které nevedly k odsouzení, velmi vysoký, zatímco podíl případů, ve kterých byl podvod prokázán, je nízký. To může signalizovat potřebu větších investic do vyšetřování a stíhání.

Ostatní fondy sdíleného řízení¹⁰¹ – Pokud jde o fondy sdíleného řízení pro jiné vnitřní politiky, byl fondem, který byl nejvíce zasažen podvody, Fond evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD). Více než 90 % odhalených nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru se týkalo následujících fondů: Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF), Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD) a Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI).

6.3.2. Nepřímé řízení

Předvstupní pomoc¹⁰² – Nesrovnalosti oznámené v této oblasti v roce 2021 ve srovnání s pětiletým průměrem klesají (–23 % z hlediska počtu a –48 % z hlediska finančních částek oznámených jako nesrovnalost). Nejvyšší počet odhalených nesrovnalostí se ve stejném období týkal předvstupní pomoci pro rozvoj venkova (IPARD) a přeshraniční spolupráce.

¹⁰⁰ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

¹⁰¹ Analýzu nesrovnalostí oznámených ve vztahu k těmto fondům lze nalézt v oddílu 4.6 dokumentu „Statistická analýza nesrovnalostí oznámených v roce 2021“, který je připojen k této zprávě.

¹⁰² Analýzu nesrovnalostí oznámených v oblasti předvstupní pomoci lze nalézt v oddílu 5 dokumentu „Statistická analýza nesrovnalostí oznámených v roce 2021“, který je připojen k této zprávě.

6.3.3. Přímé řízení

Odhalené nesrovnalosti podvodného charakteru týkající se přímých výdajů Komise od roku 2016 klesají a v posledních čtyřech letech jsou stále, navzdory nepatrnému nárůstu v roce 2021. Počet případů nesrovnalostí jiného než podvodného charakteru nadále klesal, přičemž rok 2021 byl rokem s nejnižším počtem případů i souvisejících částek¹⁰³.

Přehled 19 – Přímé výdaje: nejčastěji odhalované nesrovnalosti a dotčené oblasti politiky

K nejčastějším typům nesrovnalostí patří způsobilost výdajů a nedostatky v provedení / neprovedení.

V roce 2021 byly oblastmi politiky, které byly nejvíce zasaženy nesrovnalostmi, výzkum a inovace, jednotný trh, bezpečnost, obrana a správa hranic, Evropské strategické investice a vnější akce.

7. VÝHLED NA ROK 2022, ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Pandemie COVID-19 přinesla nové výzvy, na které EU reagovala rychle, pružně a tím, že zavedla nové nástroje a mobilizovala zdroje. Výzvy a důsledky této krize se nám ještě nepodařilo překonat, když ruská invaze na Ukrajinu vyvolala novou silnou vlnu, která vážným způsobem dopadá na EU a její hospodářství a společnost.

Dne 18. května 2022 Komise představila balíček, který se bude zabývat tématy, jež se po invazi na Ukrajinu dostala do popředí zájmu, od bezpečnosti dodávek energie po nedostatek investic do obrany EU a dlouhodobou rekonstrukci Ukrajiny. Všechna tato témata mají dopad na rozpočet EU.

Rozpočet EU je již pod tlakem z důvodu zavádění nových opatření k řešení dopadů nedávných událostí (např. **plán REPowerEU**), mění se priority (migrace) a je třeba prosazovat nejrozsáhlejší balíček sankcí, jaký kdy byl proti nějaké zemi schválen (obecně, ale také ve vztahu k cílovým osobám), jenž bude mít dopady na příjmy (dovoz a vývoz zboží) i výdaje (vyloučení ze zadávacích řízení a grantů) EU.

Se zavedením Nástroje pro oživení a odolnost a prováděním národních plánů pro oživení a odolnost **se výrazně posílila úloha vnitrostátních orgánů** při zajišťování odpovídající úrovně ochrany finančních zájmů EU. Tlak na vnitrostátní správní orgány bude i v roce 2022 a v následujících letech vysoký, jelikož budou muset provádět výdaje z programového cyklu 2021–2027 a prokázat své odborné znalosti a zvládnání různých způsobů řízení, jež se pojí s prováděním různých fondů.

7.1. Boj proti podvodům na úrovni EU

Výsledky úřadů OLAF a EPPO v roce 2021¹⁰⁴ prokazují, že **EU může v oblasti ochrany finančních zájmů EU a v boji proti podvodům přinést přidanou hodnotu**, jelikož především překonává přirozená omezení vnitrostátních systémů při boji proti přeshraniční trestné činnosti.

¹⁰³ Analýzu nesrovnalostí odhalených v oblasti přímého řízení lze nalézt v oddílu 6 dokumentu „Statistická analýza nesrovnalostí oznámených v roce 2021“, který je připojen k této zprávě.

¹⁰⁴ Viz přehledy 3 a 4.

Především však z nich vyplývá, že je nezbytné nadále usilovat o ještě větší harmonizaci **boje proti podvodům na úrovni EU**, což zejména vyžaduje, aby vnitrostátní právní předpisy byly v souladu s právem EU a jeho zásadami.

Nařízení 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie (**nařízení o podmíněnosti**) je použitelné ode dne 1. ledna 2021 a od tohoto data je vymahatelné. Zahrnuje všechna porušení zásad právního státu v členském státě, která po tomto datu dostatečně přímo ovlivňují nebo vážně ohrožují řádné finanční řízení rozpočtu Unie nebo poškozují či vážně ohrožují ochranu finančních zájmů Unie.

Nařízení o podmíněnosti umožňuje EU přijmout opatření – například pozastavení plateb nebo finanční opravy – na ochranu rozpočtu a zároveň zajistit, aby koneční příjemci finančních prostředků EU nadále dostávali své platby přímo od příslušných členských států. Jednání orgánů veřejné moci ve vztahu k podvodům patří mezi situace, které mohou být v případě porušení zásad právního státu relevantní v rámci postupu stanoveného nařízením o podmíněnosti.

Dne 16. února 2022 Soudní dvůr zamítl žaloby podané dvěma členskými státy (C-156/21¹⁰⁵ a C-157/21¹⁰⁶) a rozhodl tak, že nařízení spadá do pravomoci stanovit finanční pravidla pro plnění rozpočtu EU, které svěřují Smlouvy. Dne 2. března 2022 vydala Komise pokyny k uplatňování nařízení, které zohlednily tento rozsudek Soudního dvora.

Doporučení 1 – Správné provedení směrnice PIF

Členské státy, proti nimž Komise zahájila řízení o nesplnění povinnosti, by měly urychleně přijmout nápravná opatření a upravit své vnitrostátní právní předpisy tak, aby směrnici PIF provedly správným způsobem.

Soudržný a ještě více harmonizovaný boj proti podvodům na úrovni EU rovněž přispívá k odstranění možných nedostatků v celkové struktuře kontrol, kterých mohou podvodníci využít.

Doporučení 2 – Účast v úřadu EPPO

Komise znovu vyzývá členské státy, které se k úřadu EPPO dosud nepřipojily, aby tak učinily. Členské státy, které se účastní úřadu EPPO, by měly zajistit, aby úřad EPPO mohl vykonávat všechny pravomoci, které mu uděluje nařízení o jeho zřízení.

7.2. Transparentnost, řízení rizik podvodů a digitalizace boje proti podvodům

Komise předložila pro VFR na období 2021–2027 a nástroj NextGenerationEU návrhy na **zlepšení kvality údajů a interoperability informačních systémů** o příjemcích finančních prostředků EU v případech, kdy se rozpočet provádí v rámci sdíleného řízení a v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.

Jeden z návrhů Komise, který spolunormotvůrci u Nástroje pro oživení a odolnost a politiky soudržnosti zachovali, požaduje, aby členské státy zaznamenávaly a uchovávaly **údaje o příjemcích finančních prostředků EU a jejich skutečných majitelích**. V případě SZP budou členské státy v případě potřeby shromažďovat údaje o skupinách, kterých se příjemci účastní.

¹⁰⁵ Rozsudek ze dne 16. února 2022. EU:C:2022:97.

¹⁰⁶ Rozsudek ze dne 16. února 2022. EU:C:2022:98.

Cílenou změnou finančního nařízení¹⁰⁷ má Komise v úmyslu ještě více zlepšit způsob, jakým jsou veřejnosti poskytovány informace o využívání rozpočtu EU a o příjemcích finančních prostředků EU. Navrhuje od členských států a dalších orgánů plnicích rozpočet EU v rámci všech způsobů řízení vyžadovat, aby poskytovaly Komisi informace o svých příjemcích finančních prostředků EU jednou ročně, včetně jedinečných identifikačních čísel, pokud jsou příjemci právníckými osobami. Práva příjemců na respektování soukromého života a jejich osobní údaje by měly být chráněny¹⁰⁸. Komise by tyto informace doplnila o údaje, které má k dispozici o přímém řízení, a byla by odpovědná za jejich sjednocení, uspořádání a zveřejnění v databázi na jednotné internetové stránce, která by zahrnovala všechny způsoby řízení. Výsledná jednotná internetová stránka by byla vylepšenou verzí **systému pro finanční transparentnost**, který se v současné době používá pro přímé řízení.

Cílená změna finančního nařízení poskytuje další příležitost k zajištění ještě větší ochrany rozpočtu EU před nesrovnalostmi, podvody, korupcí a střety zájmů.

Za prvé, Komise navrhla zavést **povinné používání jednotného integrovaného informačního systému** pro vytěžování údajů a hodnocení rizik. Používání stávajícího systému Arachne je prozatím dobrovolné, a přestože se již hojně využívá v politice soudržnosti a zavádí se pro zemědělské výdaje, jeho povinné používání by znamenalo velký krok vpřed.

Za druhé, Komise rovněž navrhuje **rozšířit rozsah a účinnost systému včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů** (EDES). Tento systém zahrnuje soubor opatření proti nespolehlivým hospodářským subjektům. Umožňuje zejména včasné odhalení podvodných nebo nespolehlivých hospodářských subjektů a jejich případné vyloučení z financování EU. K zakázaným praktikám patří široká škála jednání poškozujících profesní bezúhonnost (např. podvody, korupce a vážná profesní pochybení) a neplnění smluvních povinností (např. významné nedostatky při plnění smluv financovaných EU)¹⁰⁹. V tomto ohledu Komise rovněž navrhla rozšířit systém i na příjemce v rámci sdíleného řízení s přiměřeným a cíleným přístupem. Cílem je zajistit, aby rozhodnutí o vyloučení přijatá na úrovni EU byla prosazována orgány členských států v rámci sdíleného řízení. Komise rovněž navrhuje, aby přidružené subjekty a/nebo skuteční majitelé primárně vyloučeného subjektu mohli být vyloučeni z účasti v zadávacích řízeních na veřejné zakázky a v konečném důsledku i ze získávání finančních prostředků EU.

Za třetí, navrhované změny finančního nařízení, pokud je spolunormotvůrce schválí, **zvýší účinnost a kvalitu kontrol a auditů pomocí digitalizace a nových technologií**, jako je strojové učení, robotická automatizace procesů a umělá inteligence. Tyto aspekty jsou ve finančním nařízení zdůrazněny z důvodu hojnějšího a konzistentnějšího využívání digitálních auditů a kontrol, přičemž zároveň snižují náklady na kontroly a audity. Na digitalizaci boje proti podvodům se rovněž zaměří revize akčního plánu, který je připojen ke Strategii Komise proti podvodům, jež se plánuje na rok 2023.

Doporučení 3 – Digitalizace boje proti podvodům

Do doby, než bude přijata revize finančního nařízení, Komise vyzývá členské státy k tomu, aby plně využívaly nástrojů, které mají k dispozici (systémy Arachne, EDES a IMS), a podporuje vývoj řešení interoperabilních s vnitrostátními systémy, aby mohl být naplno využit jejich potenciál.

¹⁰⁷ COM(2022) 184 final ze dne 22. dubna 2022.

¹⁰⁸ V souladu s nařízením (EU) 2016/679 (nařízení GDPR) a nařízením (EU) 2018/1725.

¹⁰⁹ Podrobný přehled rozhodnutí vydaných výborem v roce 2021, viz dokument „Systém včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů (EDES) – výbor uvedený v článku 143 finančního nařízení“, připojený k této zprávě.

Pro zajištění účinné ochrany finančních zájmů EU je nezbytný včasný a proaktivní přístup k posuzování a sledování rizik. Ten zahrnuje využívání všech dostupných zdrojů informací, výměnu informací mezi zúčastněnými službami a poskytování rychlé zpětné vazby o přijatých opatřeních. Neustálé posuzování, výměna informací a sledování rizik, trendů podvodů a zpětné vazby jsou nutné k upřesnění opatření, která mají být přijata za účelem zajištění lepší ochrany finančních zájmů EU.

Doporučení 4 – Zdokonalení analýzy rizik podvodů

Členské státy by měly zaujmout k ochraně finančních zájmů EU proaktivní přístup. To znamená, že by měly využívat údaje ze všech dostupných zdrojů, analyzovat údaje a vyměňovat si informace, a to i s donucovacími orgány a Komisí, a tím umožnit včasnou identifikaci a řešení nových rizik a trendů podvodů.

Členské státy by rovněž měly jednat na základě informací poskytnutých Komisí v této a dalších strategických analýzách a cílených zprávách a neprodleně poskytnout zpětnou vazbu o opatřeních, která přijímají, čímž napomůžou sledování rizik a trendů podvodů.